

Utorak, 4. april 2006.

Svedok Vesna Bosanac

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 14.19 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, izvolite.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, nadam se da pred sobom imate jednu belešku u vezi sa obelodanjivanjem i to u vezi onoga šta se desilo sinoć i danas pre podne u vezi sa doktorkom Bosanac. Ja sam kompjuterske beleške dostavio kolegama iz Odbrane. Možda dokument elokventnije, bolje govori, nego što bih ja to mogao da kažem.

SUDIJA PARKER: Da.

TUŽILAC MOORE: S obzirom na situaciju mi bismo hteli da pozovemo doktorku Bosanac da svedoči u vezi s plavom fasciklom, dakle u vezi sa indeksom iz plave fascikle. Hteo bih da vam prenesem sledeće. Rečeno nam je da već duže vremena nisu pogledali te dokumente, a faks papir vremenom bledi i napravljene su fotokopije tih faks poruka. A trenutno se proverava da li dokumenti zaista svi i postoje, mada se veruje da većina dokumenata postoji. Što se nas tiče, mi ćemo da pokušamo da napravimo određene prioritete i da zatražimo da se proveri da li postoje određeni dokumenti i dosijea u vezi sa osobama čija se imena nalaze u dodatku optužnice i da se onda to obelodani, a onda ukoliko Pretresno veće dozvoli, da pozovemo profesora, kako bi svedočio o metodologiji, osim ako, naravno, moje kolege nemaju nekih prigovora. Možda postoji eventualno određeni problem sa prevodom, ali budući da je većina toga na BHS-u, to ne bi trebalo da predstavlja veliki problem. Dakle, mi bismo pozvali doktorku Bosanac da svedoči u vezi sa plavom fasciklom, a takođe i u vezi sa ona dva dokumenta koja su obelodanjena Odbrani pre Božića. Još postoje određeni dokumenti, ali na koje nećemo sad, u ovom trenutku da se oslanjam. Ali kolege iz Odbrane znaju za postojanje tog dokumenta.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA PARKER: Onda vi, ukoliko Odbrana bude htela, vi ćete da pozovete još jednog svedoka.

TUŽILAC MOORE: Pa ukoliko Odbrana bude zahtevala, naravno, mi ćemo da pokušamo da identifikujemo još jednu osobu koja bi mogla da se pozabavi pitanjem komplikacije materijala i da onda izvedemo dokaze u vezi sa tim.

SUDIJA PARKER: U redu. Gospodine Vasiću, izvolite.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala, časni Sude. Dobar dan svima. Ja sam čuo ono šta je moj uvažni kolega objasnio i nama i Pretresnom veću. Jedino što mislim da iz ovog dopisa jasno proizilazi da dokumentacija postoji i to jednim delom u ovim fotokopiranim faks porukama, a drugim delom u pohranjenim elektronskim porukama. Tako da mislim da tu nema dileme koje je izneo moj uvažni kolega. Odbrana je stoga juče i iznela onaj zahtev da se proveri dokumentacija koju smo dobili na bazi originalne dokumentacije i mi bismo zamolili mog uvažnog kolegu da to i učini, zapravo ovo šta je rekao... da zatraži od Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske ovu dokumentaciju o kojoj možemo ispitivati svedoka. Vidim da se u ovom dopisu pominje profesor Ivica Kostović koju je očigledno radio na obradi ove dokumentacije. Pretpostavljam da je to profesor kog je moj uvaženi kolega spomenuo. Što se tiče svedokinje, doktorke Bosanac, Odbrana nema ništa protiv da ona bude ispitana u glavnem ispitivanju od mog uvažnog kolege na ove okolnosti. No mi se jedino pitamo da li bi moglo da se izvede njeno unakrsno ispitivanje na okolnosti sadržaja dokumenta iz plave sveske o kojoj ona govori, a koji je sačinjen upravo na osnovu dokumentacije koji mu smo tražili da se pribavi. Dakle, mislim da bi Odbrana nju mogla da ispita na ove tehničke okolnosti, a mislim da bi verovatno bio problem da je ispitujemo i na sadržinske okolnosti, dakle ovih izveštaja, na koje okolnosti bi možda i mogli, kako je to već moj uvažni kolega Moore rekao, možda da ispitamo i profesora Kostovića ukoliko ga Tužilaštvo pozove. Hvala vam časni Sude.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, izvolite.

ADVOKAT LUKIĆ: Evo vrlo kratko sa jednim konkretnim predlogom. Pošto potpuno prihvatom predlog Tužilaštva da se gospoda Bosanac sasluša sada u glavnom ispitivanju na okolnosti na koje je inače tužilac nju pozvao u tom delu, da je mi unakrsno ispitujemo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

na okolnost ovih dokumenata po Pravilu 68. Ja sam takođe potpuno saglasan s tim, kad dobijemo dokumentaciju da o tome posvedoči ili Kostović ili već neko koga bi Tužilaštvo našlo da je vrlo kredibilan za taj deo činjenica koje je potrebno da utvrdimo. Ali da ipak Odbrana zadrži pravo, kad dobijemo dokumenta, da nešto što je sadržina dokumenata vezano za gospodu Bosanac, ne možemo sada da se decidirano izjasnimo da je ne bismo u tom smislu možda ponovo pitali. Mada ja verujem da bismo odustali od toga, ako imamo kredibilnog svedoka za sve učesnike u postupku da nam objasni činjenice iz tih dokumenata. Mislim da bismo mogli da počnemo, i čak verovatno da i ne pozovemo ponovo gospodu Bosanac, ali ipak sada Odbrana ne može decidirano da se izjasni o tome.

SUDIJA PARKER: Na osnovu jasnog znaka, shvatio sam da gospodin Borović ne želi ništa da doda onome šta su rekli gospodin Vasić i gospodin Lukić. Gospodine Moore, da li vi vidite neke dodatne poteškoće?

TUŽILAC MOORE: Ne.

SUDIJA PARKER: Hvala. U redu. Sada ćemo da saslušamo doktorku Bosanac. Posle glavnog ispitivanja, uslediće dodatno ispitivanje. Ukoliko posle toga Odbrana bude smatrala da je potrebno da obaviti dodatno unakrsno ispitivanje ili da se ispita neki drugi svedok, onda će to pitanje tada da pokrene, a mi ćemo onda da donešemo odluku u zavisnosti od okolonstvi. Izvolite gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE: Molim da se sada pozove doktorka Bosanac, koja čeka u čekaonici ispred sudnice.

SUDIJA PARKER: Dobar dan doktorko Bosanac. Dobro došli ponovo. Opet bih vas zamolio da pročitate svečanu izjavu, budući da je prošlo dosta vemena.

SVEDOKINJA BOSANAC: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA PARKER: Hvala. Molim vas sedite. Izvolite, gospodine Moore.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC MOORE

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Doktorko Bosanac, vi se verovatno sećate da ste svedočili pre dosta vremena, u oktobru mesecu i da ste Kancelariji Tužilaštva dostavili jedan kompakt disk na kome se nalazilo dosta detalja o pojedincima koji su bili u bolnici. I tu se nalaze razni podaci o prijemu i nezi bolesnika, dakle imena, zanimanje, datumi kad su došli u bolnicu, dijagnoza. Da li se sećate da ste Tužilaštву dostavili te podatke, odnosno taj kompakt disk sa tim podacima?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da, sjećam se.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Puno vam hvala. Materijal sa kompakt disk kada se odštampa izgleda ovako. Verovatno ćete sa olakšanjem da primite činjenicu da neću da vam postavljam pitanja u vezi sa celim tim dokumentom. Ali ja sam napravio jedan spisak koji se nalazi u ovoj plavoj fascikli koja se nalazi s vaše leve strane. Molim vas da je uzmete. Takođe vas najljubaznije molim da otvorite tu fasciku. Ne želim da se pozabavimo sa prvom stranom, već drugom. Dakle, ne ovom naslovnom stranom, nego sledećom stranom. S leve strane se vidi jedan stubac gde su se prvobitno nalazila imena. Ako pogledate s donje desne stranice, videćete broj strane. Dakle, ako pogledate u donji desni ugao, zamoliću vas da pogledate stranice 3 i 4, hteto bih da vam skrenem pažnju na nekoliko stvari. Stranica 3. Negde na trećini te stranice nalazi se jedno ime u ovom prvom stupcu. Da li vidite to?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ako pogledamo sledeću stranicu, videćemo da se tu nalazi nekoliko imena, a da je jedno obojeno. Kako bih vam pomogao, mislim da može da se kaže da kada ste vi dostavili ovaj kompakt disk i sve one detalje Tužilaštву, da je to bilo na osnovu toga što su mnogi ljudi čija se imena nalaze u ovom dokumentu i dalje bili živi i vi ste smatrali da ta imena ne smeju da se obelodane zbog poverljive prirode podataka o njihovom zdravstvenom stanju.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Točno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Imena ljudi koja vidimo u ovim dokumentima, a koja su obeležena, su ljudi za koja Tužilaštvo tvrdi da su pokopani na Ovčari. To samo radi konteksta pominjem. Sada bih htelo da pređemo na metodologiju rada, dakle kako su

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

beležena imena osoba koja su tokom 1991. godine dolazila u bolnicu. Očigledno, 1991. godine postojao je period mira, zatim su se stvari pogoršale, a neposredno pred pad Vukovara, situacija je bila veoma teška. Da li biste mogli da objasnite Sudu kakva je bila procedura kada bi neka osoba došla u bolnicu? Dakle, kako bi se vršila registracija, odnosno kako bi se vodila evidencija njihovih imena i šta se sve unosilo u dokumenta u bolnici? Ako možete to da objasnite?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Kada je osoba dolazila u bolnicu, najčešće su to bili ranjenici u tim mjesecima 1991. godine, prvo je prolazila kroz Hitni prijem, odnosno Hitnu prijemnu ambulantu. Tamo su od te osobe, odnosno od pravnice, ukoliko osoba nije bila u stanju govoriti, uzimani osnovni podaci: ime, prezime, datum rođenja. Postavljala se radna dijagnoza i lječnik kod prijema je odlučivao da li mora ići hitno na pretrage, rentgen, laboratorijske analize, na operaciju. Ili ukoliko je bilo blaže ranjavanje, rana je odmah obrađena i pacijent je ili zadržavan u bolnici ili otpuštan kući, odnosno u neko od skloništa u gradu. Svakoga dana prema tom ambulantnom protokolu, prema protokolu operacija i ležećih pacijenata, mi smo utipkavali u kompjuter ime i prezime, ima oca, datum rođenja, mjesto stradavanja i dijagnozu i slali u početku elektronskom poštom u Odjel za informiranje stožera Ministarstva zdravstva. Kada je početkom novembra ta veza pokidana, onda smo te spiskove tipkali mašinom i slali putem telefaksa isto u Odjel za informiranje glavnog sanitetskog stožera Ministarstva zdravstva. Također, za svakog pacijenta koji je liječen, otvarana je povjest bolesti, temperaturna lista, unutar čega su se nalazili svi laboratorijski nalazi, upisana operacija iz operacijskog protokola, koji je posebno vođen.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Puno vam hvala. Zamolio bih vas da pogledate prvi red... Ustvari, možda bi bilo bolje da pogledamo stranicu broj 3. Tu vidimo ime Dražena Babića. Dakle, donji desni ugao, strana broj 3. Da li biste mogli da nam objasnite šta sve znači ono što se nalazi u prvom redu? Recite nam ovaj prvi stubac na što se odnosi?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Prvi stubac je zapravo funkcija te osobe. ZNG znači Zbor narodne garde. To je zapravo bila organizacija koja je bila preteča Hrvatske vojske.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U trećem stupcu vidimo da stoji datum i još jedna reč. Recite nam što to znači?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Datum ranjavanja. To znači kog datuma je nastupila ozljeda.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pređimo sada na drugi stubac. Mesto, imamo još jednu reč?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Isto mjesto ozljeđivanja, mjesto ranjavanja, gdje se to dogodilo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Zatim je očigledno da u petom stupcu stoji dijagnoza. Da li možda znate na šta se tačno odnosi ova dijagnoza?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa znam. Ova dijagnoza znači *vulnus explosivum genus sinistri*, to znači da se radi o eksplozivnoj rani ljevog koljena.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Zatim imamo još jedan stubac. Naslov je "Datum unosa". Recite nam na šta se to odnosi?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Datum unosa se odnosi na datum unosa podataka u tu bazu. Znači da je ta informacija od nas poslana i unešena u ovu bazu ozljeđenih 25. oktobra 1991. godine.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A sad nam recite na šta se odnosi ovaj poslednji stubac, sedmi?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Taj sedmi stubac se odnosi na područje, odnosno okolonosti odakle je ta osoba. U ovom konkretnom slučaju znači da je ta osoba iz okolice Našica. To je jedno mjesto između Vukovara i Osijeka, otprilike.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hteo bih da se sada pozabavim sa nekoliko drugih pitanja. Ostaćemo i dalje na trećoj stranici. Ako pogledamo vrh te strane, jasno se vidi da tu nije unešeno prezime i ime. Zatim vidimo da stoji "civ odr", zatim imamo datum ranjavanja i u ovom slučaju nije unešen datum ranjavanja, niti je unešena dijagnoza. I to nije jedini slučaj. Pre svega da se pozabavimo ovim odsustvom dijagnoza na raznim mestima u ovom dokumentu. Recite nam zbog čega u mnogim slučajevima nije unešena dijagnoza?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Neki od ovih podataka, odnosno opis ranjenika, osim što je radilo medicinsko osoblje u bolnici, popis ranjenika su radili i Odjel za ozljedene pri policijskoj upravi, odnosno MUP-a i popis ranjenika je radila zadužena služba Crvenog križa u Vukovaru ...

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Molim vas, morate da se zaustavite na trenutak. Ovde na Sudu se vaše reči prevode na engleski i na francuski i nažalost, aparat u ovom trenutku ne radi, bar moj aparat, tako da sada zapravo nismo čuli na engleskom ni francuskom šta ste vi rekli.

prevodnici: Da li čujete prevodioce sada?

TUŽILAC MOORE: Da. Sada mogu da čujem prevodioca.

SUDIJA PARKER: Da. Istina je. Nismo dobili prevod poslednjeg odgovora, a sada možemo da čujemo prevod.

TUŽILAC MOORE: Da ponovo postavim pitanje?

SUDIJA PARKER: Da li je ušlo u transkript? Da. Pitanje, dakle, nije ušlo u transkript, pa onda odgovor mora da se ponovi.

TUŽILAC MOORE: U redu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Doktorko, ponovo ću da vam postavim pitanje. Zanima me još par stvari. Ako pogledamo vrh treće stranice, vidimo da tamo na samom vrhu nema imena, imamo oznaku "civ odr", opet nije unešen datum zbrinjavanja i nema dijagnoze. I to nije jedini put da nešto tako vidimo u ovom dokumentu. Molim vas da nam prvo objasnite zašto u nekim dokumentima nema dijagnoze, jer je to slučaj na koji često nailazimo u ovom dokumentu? Zašto dijagnoza nije unešena?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Mogu odgovoriti da u svakom slučaju zbog intenziteta rada, zbog okolnosti u kojima smo radili ...

SUDIJA PARKER: Još jednom moram da vas zaustavim. Opst nemamo prevod.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Pitam se da li bismo sada mogli da čujemo glas prevodioca na engleskom?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

prevodioci: Da li me sada čujete časni Sude?

SUDIJA PARKER: Da, sada vas čujemo. Hvala vam. Moramo ponovo da počnemo gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pokušaću da ponovo postavim pitanje. Doktorko, na trećoj stranici pogledajmo prvi red. Vidimo da tamo nema imena. Takođe vidimo da nema datuma ranjavanja i nema dijagnoze. Ako pogledamo taj dokument, vidimo da na više mesta nedostaje dijagnoza. Da li možete da nam objasnite zašto na ovom mestu nema dijagnoze?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja prepostavljam, odnosno mogu objasniti da nema dijagnoze zato što izvještaj, odnosno popis ranjenih i ozljeđenih nisu uvjek radili samo medicinski radnici, jer su popis ranjenika unosili i policijski radnici prema Odjelu za ranjavanje policijske uprave. Njima je samo važno ime i prezime i gdje je ranjen. I isto tako Crveni križ u Vukovaru je radio popise i slao ih dalje, gdje je točno isto pisalo ime i prezime, gdje i tko je ranjen.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A sada nekoliko reči o ovom dokumentu. Ispravite me ukoliko pogrešim. Ja sam shvatio da ovaj dokument sadrži podatke samo o onim ljudima koji su bili ranjeni ili bolesni. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Znači, ukoliko nedostaje dijagnoza, to ne znači da ta osoba nije bila ranjena ili nije bila bolesna? Da li sam u pravu?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Rekli ste nam kako je taj dokument sastavljen. Rekli ste nam da bi ponekad policija ili Crveni krst, pa možda i druge osobe učestvovale u tome. Zašto su ljudi bez medicinskog obrazovanja sastavljali ovaj materijal, jer vidimo da ponekad imamo dijagnozu, a ponekad nemamo. Da li možete da nam objasnite kakve su bile okolnosti u bolnici koje su dovele do toga da u ove podatke nije uvek unešena dijagnoza?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Već ranije sam govorila o okolnostima pod kojima smo radili, da je često bilo i po 90 novih ranjenika, cijelo medicinsko osoblje je bilo angažirano u lječenju i njezi i nije svaki puta moguće upisivati u ovu bazu

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

podataka sve one podatke koji su već pisali i u protokolu prijema bolesnika i u povjesti bolesti i u operacijskom protokolu i u protokolu anestezije. Osam vrsta medicinske dokumentacije smo mi vodili u bolnici u tim uvjetima za svakog pacijenta. I nije bilo često moguće da i u ovu bazu podataka medicinski djelatnik utipkava ta izješća koja su morala što brže, što češće biti poslana u Zagreb.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I to me onda dovodi do mog sledećeg pitanja koje se odnosi na prosleđivanje tih informacija u Zagreb. Zašto su te informacije slate u Zagreb?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Zato što smo mi imali takav naputak, odnosno dogovor sa Odjelom za informiranje sanitetskog stožera da moramo sve te informacije iz bolnice što prije poslati u Zagreb radi točnog izvješčavanja šta se događa i koliko ima ranjenika svaki dan. Isto tako zadatak su imali i u policiji, samo što su oni slali samo popis: ime, prezime, datum i mjesto ranjavanja. Imali su posebne spiskove za ranjene i posebne spiskove za poginule.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Na koji način je to prenošeno? Kako ste to slali?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa kao što sam već ranije rekla, imali smo kompjuter koji je u kolovozu implementiran kod nas u bolnici i preko kojeg smo elektronskom poštou slali sve podatke i ne samo te podatke, nego i trenutne potrebe za ljekovima, za sanitetskim materijalom, za aparaturom koja nam je nužna. Ali ta je elektronska veza tokom početka novembra, negdje 6. novembra bila puknuta, nismo više mogli slati te podatke i onda smo ih tipkali na mašinu i slali faksom. I to faksom iz Štaba obrane, gdje je postojao jedini faks koji je još radio i faksom koji pušta iz policije.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A sada nekoliko reči o originalnim dokumentima, na papiru, koji su se tada nalazili u bolnici, mislim tu na dokumentaciju o pacijentima. Recite nam šta se dogodilo sa tom dokumentacijom?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ta dokumentacija je gotovo sva potpuna ostala u bolnici kada je ušla vojska i tu dokumentaciju mi ništa nismo zatekli 1997. godine kada smo se vratili u bolnicu. Jedino dio dokumentacije postoji, originalne dokumentacije do koje smo mi došli naknadno i to za one ranjenike koji su bili još do potpune blokade transportirani u druge bolnice u Hrvatskoj i za one ranjenike koji su izašli konvojem 18. oktobra u organizaciji "Lječnika bez granica" (MSF, Medecins San Frontieres), tako da smo uspjeli naknadno iz nekih bolnica kao što je Koprivnica, Virovitica, Klinički-bolnički centar Zagreb "Rebro", doći do originalne medicinske

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

dokumentacije tih ranjenika koji su izašli konvojem. Međutim, za sve one druge koji nisu imali tu dokumentaciju sa sobom i koji su se 20. novembra zatekli u bolnici i za one koji su i ranije bili upisivani u sve te protokole, od ambulantnog, bolničkog, povjesti bolesti, zatim operacioni protokoli, protokoli anestezije, za sve to te originalne dokumente mi ništa nismo našli. To je sve odnešeno za Beograd nakon pada. Da je zajedno sa tim kompjuterom koji je bio, da je to točno, ja sam to pročitala u jednom intervjuu nakon pada Vukovara, doktora Stankovića, koji je u to vrijeme kao patolog radio identifikaciju poginulih u Vukovaru. S njim sam i osobno razgovarala na pregovorima o zatočenima i nestalima u Mađarskoj 1992. godine. Oni su imali kompletну tu dokumentaciju, imaju je vjerovatno još i sada, a taj doktor Stanković, tu sam čitala nedavno, da je sada ministar obrane u Srbiji i Crnoj Gori i ja vjerujem ako Sud zanima i ako ga pita, da će on moći o tome posvјedočiti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A sada želim da vas pitam nešto o tačnosti dokumenta koji ste vi primili nazad iz Zagreba. Prvo ovo, vi ste, ako se ne varam, dobili jedan kompakt disk iz Zagreba koji sadrži sva ove podatke. Da li se sećate kada je to bilo?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: To je bilo 1997. godine kada smo se mi vratili u Vukovar. Mi smo dobili taj kompakt disk i te podatke, jer sam ja tražila od našeg Odjela za informiranje da nam to kopira, da će nam trebati, jer mnogi ljudi sada i onda, a i sada još traže potvrdu, sertifikat o tome točno kad i gdje su bili ranjeni. I ti ljudi, znači svi oni koji su bili u Zagrebu, koji su i sada u progonstvu i oni koji su u Vukovaru bili, kamo su zatečeni, koji su ranjeni... Evo, nedavno sam isto dobila jedan zahtjev od jednog gospodina koji je bio ranjen i odrezana mu je ljeva noga i ostao je u Vukovaru za vrijeme okupacije i sad je u Vukovaru, sad je tek tražio tu potvrdu da mu izdamo i mi smo ga našli u toj bazi i mogli smo mu točno izdati potvrdu kad je bio ranjen, na koji način, da on dalje može sa tom potvrdom ishoditi neka prava kao žrtva rata.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Naravno, vi niste poznavali sve pacijente koji su bili u vašoj bolnici u Vukovaru u novembru 1991. godine, ali recite nam da li ste imali priliku da pogledate materijal koji je kompiliran u Zagrebu i da li ste pokušali da utvrdite da li je taj materijal tačan ili ne i da li se poklapa sa vašim sećanjem?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Recite molim vas Sudu da li smatrate da je materijal koji je kompiliran u Zagrebu tačan ili ne i zašto?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Prema ovom materijalu koji sam ja pregledala, nisam ga baš detaljno cijelog pregledala, jer tu za cijelu tu godinu ima jako puno podataka, ali za one ranjenike koje ja znam da su bili i koje ja poznam osobno, mogu reći da je točan materijal, samo što su dosta podaci šturi. Zapravo, tu postoji samo, evo, četiri zapravo vrste podataka.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I oni ljudi koje ste vi prepoznali i povrede koje su navedene da li se to poklapa sa vašim sećanjem?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kad biste trebali da procenite broj ljudi kojih možete da se setite, njih i njihovih povreda u ovom kompiliranom materijalu, otprilike koliko njih ima?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Mislite koliko ima ranjenika unešenih u tom materijalu, količinski ili vrsta podataka?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ne. Ja pokušavam da utvrdim da li se sećate 20 ili 30 tih ljudi i onda ako gledamo ovaj kompilirani materijal, možemo da vidimo da li se to poklapa sa vašim sećanjem. Ako ne možete na to da odgovorite, recite nam.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne mogu točno odgovoriti. Morala bih više o tome razmišljati, pregledavati materijal detaljnije.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pretresno veće već zna da ste vi juče, sinoć i jutros kontaktirali Zagreb. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Svrha tog telefonskog poziva bila je da se utvrdi šta se u Zagrebu događalo i da li materijal koji je elektronskim putem poslat u Zagreb, tamo još uvek postoji. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Čini mi se da ste vi razgovarali sa profesorom Kostovićem, pa nam sada recite molim vas ko je profesor Kostović?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Profesor Ivica Kostović je sada direktor Instituta za mozak, pri Medicinskom fakultetu u Zagrebu. On je inače neurofiziolog. On je prije rata imao katedru iz neurofiziologije ovdje u Amsterdamu. Za vrijeme rata on je bio dekan Medicinskog fakulteta i rukovoditelj Odjela za informiranje sanitetskog stožera Ministarstva zdravstva.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Imam ovde obaveštenje o obelodanjivanju i u njemu stoji sledeće: "Tokom 1991. godine profesor Kostović bio je na čelu štaba Ministarstva zdravlja, Odelenja za informisanje u Zagrebu". Da li je to tačno?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste vi kontaktirali sa profesorom Kostovićem 1991. godine dok ste slali taj materijal? Da li se sećate?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da, telefonom.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pošto ste juče i danas kontaktirali telefonski sa profesorom Kostovićem, da li možete da nam kažete, u meri koliko vam je poznato, šta se zapravo dogodilo sa dokumentima koji su posle kompilirani u Zagrebu? Kakve je tačno metodologija korišćena sa tim imejlovima i faksovima?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Taj Odjel za informiranje Ministarstva zdravstva sada se nalazi pri Medicinskom fakultetu i sada postoje tamо ti izvorni podaci. On mi je rekao da su tada preko elektronske pošte printani ti zapisi na... Vox metodom i da su svi telefaksi koji su stizali, kopirani i da su i sada arhivirani tamо u Odjelu za istraživanje, informiranje i krizne situacije pri Medicinskom fakultetu. Također, mi je rekao da se ti originalni zapisi mogu dati na uvid u svakom slučaju službenicima Suda, da se mogu učiniti kopije, a isto tako je inzistirao da treba tražiti originalnu medicinsku dokumentaciju koja se nalazi vjerovatno u Beogradu i danas.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li vam je profesor rekao da li je postojala jedna posebna baza podataka za pacijente primljene u vukovarsku bolnicu?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Postoji posebna baza podataka za Vukovar i vukovarsku bolnicu, ali isto tako taj odjel za informiranje je prikupljao podatke iz svih drugih bolnica u Hrvatskoj i za sva područja ima te podatke. Samo što iz drugih bolnica ima i kopije povjesti bolesti, jer druge bolnice nisu bile okupirane i imaju kompletну dokumentaciju.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Puno vam hvala. Ja nemam više pitanja za vas u vezi sa ovim dokumentom, osim ukoliko Sud ne želi da postavim neka pitanja u vezi s tim. Ja nisam nameravao da prođemo kroz svako pojedinačno ime. Ja sam jednostavno to sve pokušao da pokrijem izjavom da se tu radi o osobama čija su imena tu navedena u dodatku optužnice, a koji su bili bolesni ili ranjeni. Tako da ne znam da li treba da ulazimo u još neke detalje. Doktorko, vi ste ovde došli tokom prošle nedelje i veoma je ljubazno od vas što ste sa sobom doneli ovaj svežanj dokumenata koje sada držim u ruci. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja sada neću da se služim ovim dokumentima. Možda će Odbrana želeti da vas o tome ispituje. Međutim, mislim da bi bilo dobro da generalno kažem da se ovde radi o spisku tri grupe ljudi. Imena su došla iz raznih izvora, kao što je, na primer, Ministarstvo zdravlja Hrvatske, Udruženje "Hrvatske majke", vukovarska bolnica, policija i Hrvatsko udruženje srpskih koncentracionih logora, što je jedna nevladina organizacija sa sedištem u Vukovaru. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Takođe, vrlo generalno, ovde se za svaku osobu daje njihova kratka biografija, starosno doba, ime i neki drugi detalji. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A sada bih onda želeo da pređemo na još dve teme. Od vas se tražilo da se vratite ovamo kako biste svedočili nešto o ovoj plavoj fascikli. Međutim, postoje još dva dokumenta koja su negde oko Božića, pošto ste vi završili svoje svedočenje, uručeni Odbrani. Vi ste pročitali te dokumente. Da li je to tačno? Jedan je rekonstrukcija evakuacije vukovarske bolnice, a drugi se odnosi na sudsku raspravu od 26. februara 1996. godine u krivičnom predmetu protiv Veljka Kadijevića. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da. Veljko Kadijević i drugi. Ne samo on.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da. Ovde piše, "i drugi". Ovaj dokument koji sada imate pred sobom je na BHS-u, zar ne?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC MOORE: Da. O tome će vam biti postavljena neka pitanja. Časni Sude, ja nemam više pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA PARKER: Da li nameravate da ponudite ovaj dokument na uvrštavanje?

TUŽILAC MOORE: Želo sam da pričekam da prvo vidim kakva će da bude priroda unakrsnog ispitivanja i da ukoliko bude prikladno onda postavim zahtev da se dokument uvrsti u spis kao dokazni predmet.

SUDIJA PARKER: Pošto se ovde radi o nekoliko dokumenata, ja bih onda želeo da predložim da se barem plava fascikla obeleži za identifikaciju, a verovatno i onaj drugi ...

TUŽILAC MOORE: Mislite na veliki ...

SUDIJA PARKER: Da. Tako da onda možemo jasno da znamo o kom se dokumentu govori tokom unakrsnog ispitivanja.

TUŽILAC MOORE: Svakako. Mislim da bi onda bilo dobro da prvi dokument u samom imenu dobije oznaku da je reč o plavoj fascikli.

SUDIJA PARKER: Da li možete da sugerisete ime?

TUŽILAC MOORE: Da, ja bih sugerisao da se za ime uzme ovo što стоји на vrhu, a to je: "Upoređenje između knjige prijema vukovarske bolnice i popisa žrtava".

SUDIJA PARKER: U zagradi, "plava fascikla".

TUŽILAC MOORE: Da.

SUDIJA PARKER: To će biti označeno za identifikaciju.

sekretar: Dokazni broj će biti broj 345, časni Sude.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC MOORE: Drugi dokument koji treba da se označi za identifikaciju možda bi mogao da nosi naslov: "Bigrafija", odnosno: "Istorijat piginulih i nestalih u Vukovaru".

SUDIJA PARKER: To će biti označeno za identifikaciju.

sekretar: Dokazni broj će biti 346, časni Sude.

TUŽILAC MOORE: Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Da li je kopija dokaznog predmeta 346 došla do predstavnika Sekretarijata (Registry)?

TUŽILAC MOORE: Sigurno će vam biti drago da čujete da je to već uneseno u *E-court*.

SUDIJA PARKER: Izvrsno. U redu. Gospodine Vasiću, čim postavite vašu opremu ...

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT VASIĆ

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala časni Sude. Ja sam spremam. Dobar dan gospođo Bosanac.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Dobar dan.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ja sam advokat Miroslav Vasić, kao što znate, jer smo se već jednom sreli ovde u sudnici. Ja ју vam postavljati pitanja, kao što sam to već i rekao, iz ovog segmenta koji je vezan za dokumentaciju koju ste vi... odnosno izveštaj koji ste vi slali u Zagreb, a oko sadržine tih izveštaja, to ћemo videti kada dobijemo ovu dokumentaciju iz Zagreba. Gospođo Bosanac, rekli ste nam na jedno pitanje mog uvažnog kolege, da ste unosili imena pacijenta, njihove povrede, datum kada su doveženi ili donešeni u bolnicu u ovaj elektronski program koji se nalazi u vašem kompjuteru. Da li nam možete reći koje ste sve podatke unosili u kompjuter? Znači, dnevno, prilikom notiranja broja pacijenata i vrste njihovih povreda.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Unosili smo ime i prezime pacijenta, ima oca, datum rođenja, dijagnozu, svakodnevno.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Pretpostavljam da ste to radili u nekim večernjim časovima da bi mogli da ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Sastavljali smo liste na osnovu kojih su administratori unosili te podatke. U početku je to, a i tjemom rata često, radio jedan gospodin koji se zove Emil Aleksandar, koji je inače bavio se elektroničkom poštou i radio je u pošti u Vukovaru i Verica Graf, koja je bila administrator i koja je unosila te podatke.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam gospođo Bosanac. Recite mi, vi ste na pitanje mog uvažnog kolege rekli da ste ove podatke dobijali sa Prijemnog odelenja, iz protokola Hirurškog odelenja, pa me interesuje da mi objasnite detalje, da li su se ti podaci poklapali ili su bili različiti, da li ste ih upoređivali pre nego što ste unosili ove elemente svih ranjenih u elektronski sistem?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Koristili smo te podatke iz tih protokola prijema bolesnika, jer su kod svakog prijema ti podaci unošeni u ambulantne protokole i u povjest bolesti za pacijente koji su bili hospitalizirani.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ako sam dobro razumeo, dakle bila je dovoljna, zapravo bili su dovoljni podaci iz knjige koja je... iz protokola koji je vođen na Prijemnom odelenju da bi se oformila ova baza podataka ranjenih, koju ste vodili u elektronskoj verziji.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Prijemno odelenje, kako vi kažete, zapravo je bila Ambulanta za hitni prijem, jer obzirom na okolnosti, rad je bio tako organiziran, da svaki pacijent koji je dolazio, odnosno ranjenik u bolnicu, morao je proći kroz Ambulantu za hitni prijem, gdje su se uzimali ti podaci.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. A ovi podaci da li su oni davani samo ovoj službi bolnice, koja je radila na ovoj bazi podataka ili su oni bili dostupni i nekom drugom?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Osim ove službe bolnice, koja je to ukucavala u kompjuter, odnosno priređivala popise za slanje faksova, popis ranjenih i ozljeđenih osoba i popis poginulih osoba je također uzimala služba policijske uprave,

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

koja je prosljeđivala te popise dalje Ministarstvu unutarnjih poslova u Zagrebu. Isto tako su ovi podaci bili dostupni djelatnicima Crvenog križa, koji su isto tako priređivali spiskove i slali ih u centralu Crvenog križa u Zagrebu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam gospođo Bosanac. Recite mi da li su oni ove podatke kopirali iz ovih prijemnih protokola ili su ih prepisivali?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li imate saznanja o tome?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne, nisu kopirali, nego su ih prepisivali u spiskove na kojima je bilo manje podataka, gdje su bile samo ime, prezime, godina rođenja. Nisu bile dijagnoze, jer oni nisu se bavili zapravo medicinskim djelom, nego ih je samo interesiralo tko je ranjen, tko je poginuo i koji su bazični podaci te osobe.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Recite mi u ovoj elektronskoj verziji da li su podaci unošeni u neki određeni folder koji se nalazio na hard disku ili su oni presnimavani na diskete u to vreme, 1991. godine? Mislim na bolnički kompjuter.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Na hard disku i slane su elektronskom poštom. Nisu presnimavani na diskete u bolnici.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da li mi možete reći, ovi izveštaji koji su slani elektronskom poštom, je l' su oni bili u formi nekog dopisa ili su bili neke formalne prirode koja je unapred propisana? Kako je to izgledalo?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Bili su zadani upitnici koje smo mi popunjivali, a u formi dopisa su slana izvješća o cijelokupnij situaciji u bolnici, o potrebama u ljekovima, potrošnom sanitetskom materijalu, opremi i sve ono što je bilo nužno za rad bolnice.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li je ova elektronska pošta funkcionalna na način kako to funkcioneše elektronska pošta danas?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa ne mogu baš točno reći. To je bilo još 1991. godine. Vjerovatno postoji razlika.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li ste vi nekada lično slali ove izveštaje putem ove elektronske pošte?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja sam ih diktirala administratoru koji je ukucavao u kompjuter, tako da sam vidjela kako to funkcionira, ali ja osobno nisam bila informatički obrazovana da sam mogla sama to slati.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Mene interesuje da li, s obzirom da ste videli kako je to rađeno, da li je tu ukucavana neka imejl adresa na koju su slate ove informacije? Da li se toga sećate?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa ne mogu se baš toga sjetiti, ali ja mislim da je to bila linija koja je bila direktna uspostavljena samo radi tih informacija između našeg tog Odjela za informiranje u Zagrebu i vukovarske bolnice. Slično tako sam vidjela kompjuter koji je bio u Štabu obrane, gdje sam ja isto odlazila diktirati nužne ljekove, odnosno šta nam nužno treba za funkcioniranje tijekom desetog i jedanaestog mjeseca, gdje je bila direktna veza između tog kompjutera u Štabu obrane i mislim, a nisam sigurna, sa Štabom obrane u Vinkovcima. Mislim da su to bile direktne veze, da to nisu bile, recimo, kao sad imejl adrese da se može preko interneta ili na neki drugi način ulaziti u druge podatke. Mislim da su to bile direktne veze koje su bile zaštićene.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da li su se one odvijale uz pomoć ptt saobraćaja? Znači, poštanskog saobraćaja ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li znate?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Mislim da su... Ne da mislim, nego znam da su one preko telefonskih linija se održavale

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Recite mi, ove izveštaje koje ste slali na ovaj način, da li ste vi potpisivali ili da li je neko potpisivao u vaše ime ili su izveštaji išli nepotpisani?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Te izveštaje koji su išli elektronskom poštom nisam potpisivala. Oni su išli iz kompjutera direktno. A ove popise ranjenika koje smo radili i slali faksom, neke sam potpisivala, a neke nisam, ali većinu jesam, isto kao i apele.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A da li ste kontrolisali ove izveštaje koji su išli elektronskom poštom, pre nego što oni odu ili ste ih samo diktirali, pa posle toga su oni išli na prosleđenje dalje, a vi niste dalje se interesovali za sadržinu?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Mislite da li sam kontrolirala da li su stigli?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: I sadržinu koju ste diktirali? Odnosno, da li je ono što ste sve izdiktirali u njima uneto ili ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Nisam to posebno kontrolirala. Prepostavljala sam da je sve stiglo. Jer kažem, to su bile takve okolnosti, da ja nisam imala puno vremena se baviti i svim tim administrativnim poslovima.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li možemo reći da je u svim izveštajima koji su slati iz bolnice ovom Odeljenju za informisanje pri Ministarstvu zdravlja, navedena za svakog bolesnika njegova tačna dijagnoza?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Za ove koje smo mi slali, kažem, iz bolnice, je navedena dijagnoza iz svih medicinskih ustanova. Ali taj Odjel za informiranje primao je informacije i iz drugih resursa. I ako je dobijao podatke o stradavanju, odnosno o ranjavanju iz policije ili iz Crvenog križa, onda nije bilo obavezno da je bila i dijagnoza. Osim toga, to sam primjetila, analizirajući te podatke, da je kod nekih pacijenata uneseno samo jedno ranjavanje i jedna dijagnoza, a ja znam da su bili ranjeni dva ili više puta. Kod nekih ima veći broj ranjavanja, a kod nekih nema.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Imajući sve to u vidu, moram da vas pitam da li je onda prikupljanje i obrada ovih podataka u Odeljenju za informisanje Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske bila više za potrebe statistike, a ne da se utvrdi pravo stanje stvari?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa statistika i služi da se utvrdi pravo stanje stvari, mislim. Postoji... U to vrijeme zapravo bilo je nužno utvrditi pravo stanje stvari, radi toga da se može organizirati potrebna medicinska pomoć. Potrebna medicinska pomoć je u to vrijeme u Hrvatskoj bila organizirana na više nivoa od ratnih bolnica koje su bile organizirane na prvoj crti bojišnice, pa do bolnica koje su organizirane u zaledu ratne crte, pa do organiziranja posebnih ekipa koje su bile stalno pripravne na klinikama za prihvrat najtežih pacijenata koji su bili evakuirani. Osim toga što je služila znači za pravu analizu cijele situacije što se tiče ratne situacije, odnosno ranjavanja ljudi, služila je za planiranje potreba u lječenju. A sada se mi isto tako bavimo projektom koji se zove

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

"Analiza učinkovitosti ratnog zdravstva u Republici Hrvatskoj" koji smo već publicirali u nekim časopisima. I mi u vukovarskoj bolnici se posebno bavimo analizom učinkovitosti našeg osoblja za vreme rata, i to tako da analiziramo ove dostupne podatke koje sve imamo o ranjavanju i stradavanju u ratu i upoređujemo ih, analiziramo sada sa ranjenicima, odnosno osobama koje su stradale i koje nam se sada javljaju na kontrolne analize i preglede. I to radimo unazad već pet godina.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam gospođo Bosanac. Shvatio sam da ste vi zapravo ove izveštaje elektronskim putem slali svakodnevno ovom Odeljenju za informisanje Ministarstva zdravlja, da li je tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa uglavnom. U 80 posto slučajeva svakodnevno ili zbog nemogućnosti, ako nismo mogli u istom danu, onda nakon dva, tri dana.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Imajući to u vidu, Odeljenje za informisanje Ministarstva zdravlja nije imalo potrebe da izveštaje o pacijentima vukovarske bolnice uzima od drugih nestručnih ustanova, kada je dobijalo direktnе podatke ažurne, od same bolnice. Ono je moglo da kontroliše da li se radi o istim ranjenicima putem ovih izvora, ali složiće se sa mnom da je najtačnije i najkompletniji izveštaj svakodnevno dobijalo upravo od vas?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Teško je govoriti sada nakon 15 godina točno na koji način i kojom metodologijom. Ja vjerujem da su oni uzimali što više podataka od svih i pravili bazu da bi bila što potpunija.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li mi možda možete objasniti onda, zbog čega nisu u slučajevima u kojima nije uvedena dijagnoza za pacijente iz ove plave fajle o kojoj smo govorili, zašto nisu koristili vaše podatke kompletne sa tačnom dijagnozom za svakog ranjenika?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Teško mi je sada odgovoriti da li su ti podaci bili dostupni u datom trenutku ili nisu. Moglo se dogoditi teoretski da je neko bio ranjen u Borovu Naselju, da nije ni stigao do vukovarske bolnice, da nije bio kod nas evidentiran, ali da je na drugi način preko Crvenog križa ili MUP-a bio evidentiran. Tako da ne mogu u potpunosti točno odgovoriti na ovo vaše pitanje.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li to znači da oni ranjenici, pored čijeg se imena u ovoj plavoj svesci ne nalazi dijagnoza, zapravo nisu bili ranjenici koju su doveženi ili dopremljeni u bolnicu, već koji su bili ranjeni i stacionirani na nekom drugom mestu?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne znam. Ne mogu baš to točno reći generalno za sve. To bih mogla proučiti po pojedinačnim slučajevima.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A takvih slučajeva je bilo, kao ovaj što ste rekli za Borovo Selo... Za Borovo Naselje, izvinjavam se ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa kažem da se može dogoditi, jer ova baza podataka odnosi se na... Ne znam, ako ste primjetili, zapravo ne samo direktno na vukovarsku bolnicu, nego na cijelu tu našu okolicu, odnosno Istočnoslavonsku regiju, jer možete vidjeti negdje da imate vjest o ozljđivanju, Erdut sa kompletном dijagnozom. E sad je pitanje da li je taj pacijent dovežen u vukovarsku bolnicu ili osiječku bolnicu, koja je otprilike isto udaljena. Znači, morali bi definitivno svakog tog pacijenta uzeti, isprintati njegov fajl, kao što sam ih ja isprintala sad za ovaj veliki dokument, odnosno imam ih ovdje, gdje se točno onda po svakom tom pacijentu vidi: ime oca, pol, datum rođenja, što je po funkciji, kad se dogodilo ranjavanje, gdje, koja mu je dijagnoza, gdje je hospitaliziran, da li u Vukovaru ili u nekoj drugoj bolnici, datum unosa podataka, da li se nalazi na lječenju i mislim puno više podataka. Znači, iza svakog ovog redka gdje ovdje postoji ime, odnosno ne, za ove ranjene osobe, može se isprintati jedan fajl koji govori više o tome istom čovjeku, odnosno osobi i onda se tek može analizirati.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li se to može, kažete, isprintati u ovom popisu dokumentacije, odnosno sistemu dokumentacije koje ima i Odelenje za informisanje Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske, je l' sam ja dobro shvatio ili ne ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da. A kažem za... sad kad sam došla ovaj put, jer sam prošli put vidjela da ima nekih dilema oko toga, ja sam zato i priredila ovaj veliki dokument gdje točno za svakog od ovih ranjenika koji su kasnije identificirani na Ovčari, postoji takova isprintana medicinska, odnosno dokumentacija o toj osobi.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ali ova proširena baza podataka o kojoj nam sada pričate, nije bila dostupna Odelenju za informisanje Ministarstva zdravlja 1991. godine, zar ne? Vi ste slali samo podatke o ranjeniku i dijagnozu, a neki nisu slali čak ni dijagnozu, nego podatke i mesto ranjavanja.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da, podatke: datum, mjesto rođenja, ranjanja, dijagnozu, tako da su oni zapravo iz tih naših podataka, i ne samo naših, nego i osiječke bolnice i vinkovačke i bilo koje druge, pravili bazu podataka ovu koja se nalazi u plavom fasciklu i iz koje mi o svakoj ovoj osobi koja je u ovom jednom retku, možemo izvaditi taj ranjenički karton, odnosno karton o stradavanju za svaku pojedinačnu osobu. Znači, da ste vi bili stjecajem okolonosti tih dana u Vukovaru i da ste bili ranjeni, isto bi mogli dobiti u svome statusu taj nalaz.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala vam Časni Sude, ne znam da li je vreme za pauzu.

SUDIJA PARKER: U redu gospodine Vasiću. Nastavićemo sa radom u 16.00.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Želeo bih da kažem da sudija Thelin ne može da nastavi sa radom u sudnici danas posle podne. Mi pretpostavljamo da će on da nam se pridruži sutra ujutro. Prema tome, u skladu sa Pravilnikom (Rules of Procedure and Evidence), nastavljamo sa suđenjem danas poslepodne. Izvolite gospodine Vasiću.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala časni Sude. Nešto sa mikrofonima nije u redu. Ja pokušavam da izbegnem mikrofoniju, ali ne... Nadam se da će sada biti u redu. Hvala. Gospođo Bosanac, da nastavimo gde smo stali. Ja bih vas pitao sada nešto oko ovih dijagnoza koje ste spominjali. Vi ste nam rekli da ste pri prijemu ranjenika u bolnicu na Prijemnom odeljenju, dakle, tog Hitnog prijema je uspostavljana radna dijagnoza, a da se vodilo još, kako ste rekli, osam različitih razdvojenih protokola za svakog pacijenta. Mene interesuje da li su upisi u ove protokole sravnjivani međusobno, odnosno da li je proveravana istovetnost upisa u sve ove protokole? Znači, od prijema, pa do protokola hirurgije, anestezije, kako ste nam već nabrojali?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne znam što točno mislite "sravnavani". Mislim, svaki pacijent je imao svoju medicinsku dokumentaciju, bio je upisan na Hitnom prijemu. Ukoliko je to bio ambulantni bolesnik, onda je dobio ambulantne nalaze i povjest bolesti. Ukoliko je primljen, onda je dobijao je povjest bolesti, temperturnu listu, odnosno nalaze po pretragama koje su indicirane. Ukoliko je išao na operaciju, onda je

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

imao anestezijski operacioni protokol, tako da ne znam što ste točno mislili pod tim "sravnavani".

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Sad ste nam pojasnili. Dakle, različiti medicinski radnici su vodili ove podatke o svakom pacijentu u različitim periodima njegovog lečenja. Tako da ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da se, dakle ono šta je na Prijemnom odeljenju upisano kod Hitnog prijema, je bilo jedno stanje, a u toku lečenja je bilo drugo stanje pacijenta, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa u nekim slučajevima je bilo isto, a u nekim drugičije. Recimo, postavljala se uvjek radna dijagnoza. Radna dijagnoza je ona prva dijagnoza koja se postavlja kod prijema. Recimo, eksplozivna rana ljevog koljena može biti prijemna radna dijagnoza, a na koncu to lječenje može završiti sa amputacijom noge. Znači, različite mogu biti tijekom lječenja situacije i različito vođenje te medicinske dokumentacije.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da, hvala vam. No ove izveštaje koje ste slali Odeljenju za informisanje Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske su se bazirale na onim prvim informacijama koje ste primili sa Hitnog prijema, odakle su se prikupljali podaci za ove izveštaje. Da li je tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Zato su ovi izveštaji sadržali samo podatke o pacijentima i njihovom ranjavanju, a ne i o toku njihovog zbrinjavanja. Da li je tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. S toga u ovim izveštajima, a ni u ovoj plavoj svesci, plavom fajli, da kažem tako, koju ovde imamo, ne postoji ni jedan jedini podatak o otpustu bilo kog ranjenika ili bolesnika iz bolnice, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: U ovom plavom fasciklu ne postoji. U svakome pdfajlu, znači iz ove jedne rubrike kad se isprintava detaljniji ispis tih podataka u vezi sa tom ranjenom osobom, u određeno doba ako je pacijent upućivan u neku drugu

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ustanovu, odnosno zaustavljen na lječenju, nije postojala mogućnost da se nadopuni taj zbir informacija sa tim podatkom.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da, to mi je jasno. No, u ovoj plavoj fajli koju ovde imamo, to nije upotpunjeno i mi zapravo ovde možemo da vidimo kada je koje lice primljeno u bolnicu, ali ne možemo videti ni tok njegovog lečenja ni dan kada je to lice otpušteno. Da li sam u pravu?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Sada bih se pozabavio ovom kolonom u ovoj plavoj fajli, samo... Ja zaista nisam imao mnogo vremena da se bavim sadržinom, ali vi ste na pitanje mog uvažnog kolege danas rekli da u ovoj šestoj koloni, ako možete, otvorite prvu stranicu... drugu stranicu, recimo, ove plave fajle, u stvari, bilo koju. Mene interesuje kategorija, ne interesuje me podatak ni za koga pojedinačno. Ova šesta kolona sa desne strane gde piše: "Mesto za P1". Na pitanje mog uvažnog kolege rekli ste da ova kolona označava pripadnost, teritorijalnu pripadnost, odakle je pacijent, gde je pacijent zabeležen, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Teritorijalnu pripadnost, odnosno pripadnost grupi po našim tadašnjim trenucima, od kuda je on dovezen.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Sad bih vas pitao u vezi sa tim. Da li nam možete reći... Evo na prvoj strani, prvi upis je Omiš. To je grad u Hrvatskoj. Pretpostavljam to je... Šta to znači? Prva stranica, prvi upis.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: To... Mislim ja sad sa sigurnošću ne mogu odgovoriti, jer ja bih, da bih točno odgovrila, morala imati ime i prezime i proveriti te podatke, ali prema svemu ovome do sada, po mojim spoznajama, to znači da je taj pacijent registriran u Omišu, odnosno u okolini toga grada i da je on vjerojatno kao pripadnik Zbora narodne garde došao kao dragovoljac u Vukovar, gde je 17. desetog bio ranjen. Ovdje je dosta opisana ta njegova vrsta povrede. Uneseni su podaci 6. dvanaestog i da je on iz područja Omiša.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Koliko sam shvatio, on je iz područja Omiša došao da se bori u Vukovar ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: ...

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: I kao ranjenik je... Izvinjavam se. Kao ranjenik je registrovan posle toga na području Omiša. Da li sam dobro shvatio?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. A pogledajte u istoj ovoj koloni, recimo, na stranici 2, prvi upis je HV ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Pretpostavljam da to znači Hrvatska vojska?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li nam možete objasniti u odnosu na ono što ste nam malopre rekli da ova kolona označava pripadnost, da je registrovan ranjenik. Ovde nije u pitanju mesto u Hrvatskoj nego Hrvatska vojska. Šta to može da znači? Da li imate saznanja?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa to je... Ja pretpostavljam, može da znači da je registriran kod Hrvatske vojske, ali bez obzira na mjesto, jer ne mogu vam ja to baš točno objasniti. Jer bi morali pitati točno one koju su radili ovu bazu podataka. Ja iz ovog mogu samo iščitati da je on bio pripadnik Zbora narodne garde, da je ranjen 9. desetog u Vukovaru, da ima opis, odnosno dijagnozu točno šta mu se dogodilo i da je datum unosa 12. deseti.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Shvatio sam. Vi nam ne možete pomoći oko sadržine ovog dokumenta. On je sačinjan u Ministarstvu zdravlja i ja vas više o tome neću pitati. Možete ga iščitati kao što može svako od nas ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Može iščitati, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da,da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala. Preći ćemo sada na jednu drugu temu. Rekli ste nam da u određenom trenutku ova veza sa Ministarstvom zdravlja, odnosno Odeljenjem za informacije nije više moglo da funkcioniše ovim elektronskim načinom preko poštanskih veza i da ste vi počeli da kucate izveštaje i da ih šaljete faksom.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Rekli ste nam da ste faks slali ili iz glavnog stožera ili iz stanice policije?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li nam možete reći kako je izgledao taj izveštaj koji ste vi kucali? Da li je ono gore imalo zaglavlje Vukovarskog medicinskog centra i otprilike kakva je forma bila tog dokumenta?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Bila je tiskana na bijelom papiru A4, gdje je bio popis. Pod rednim brojem: ime i prezime, ime oca, datum rođenja, dijagnoza za ranjene.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li je u gornjem levom uglu stajalo: "Medicinski centar Vukovar"?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne obavezno. Nekad jeste, nekad ne.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A da li je stajalo kojoj instituciji se šalje ovaj izveštaj?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne, samo popis ranjenih.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li nam možete reći da li je u donjem levom ili desnom uglu stajao datum kada je sačinjen ovaj izveštaj?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa sada ne mogu to više točno reći da se baš sjećam da li svaki put stajao datum. Pečat i potpis je bio s desne strane, to znam, ali baš datum, ne mogu se sjetiti da li je na svakom bio datum. Prepostavljam da jeste.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: I vi ste potpisivali svaki taj dokument kao direktor?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Uglavnom jesam. Mislim da se možda moglo destiti nekoliko puta da nisam potpisala, ali uglavnom jesam.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li biste se složili sa mnom ako vam kažem da je se prešlo na izradu ovih kucanih izveštaja u bolnici u Vukovaru već od 26. desetog 1991. godine, da već od tada nisu funkcionalne... ovaj drugi način izveštanja Ministarstva zdravlja?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa ne mogu ja sad točno se sjetiti tog datuma. Mi smo inače te popise ranjenih radili i ranije, baš kažem, radi toga što je trebalo i policiji za njihova izvješća i Crvenom križu za njihova izvješća, tako da ja ne mogu baš točno reći kojeg je datuma je isključivo... do kojeg datuma je isključivo elektronskom poštom, a od kojeg datuma faksom.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ali je moguće da je to bilo još krajem oktobra 1991. godine?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Moguće je.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Još bih vas nešto pitao. Da li ste imali priliku u Zagrebu da pogledate ove izveštaje o kojima mi sada pričamo ili su oni bili arhivirani i vama su samo pokazali elektronsku verziju izveštaja koji je pravljen na osnovu ove dokumentacije, ali vi originalna dokumenta do sada niste bili u stanju da vidite, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa ja sad osobno, upravo za ovo suđenje nisam ni išla tamo, ni tražila da vidim. Vjerojatno bi mi pokazali da sam išla, ali nisam išla. Sjećam se poslje, kad sam došla iz zatvora u Zagreb da sam vidjela te dokumente onda tamo, neke od tih dokumenata, ali sada nisam išla da ih gledam.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ja nisam izrazio sumnju u postojanje tih dokumenata. Mene interesuje samo da li ste videli sadržinu. Prepostavljam da tada niste videli sadržinu dokumenta. Nadam se da ćemo je mi videti ovde kada je dobijemo. Interesuje me to sa razloga da li ste tu sadržinu uporedivali sa ovim što se nalazi u ovoj plavoj fajli? Zbog toga vas to pitam.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne, nisam. Nisam upoređivala.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Hvala vam. Ja takođe ne bih mogao sadržinski da se bavim pitanjima ni iz ovog drugog dokumenta koje je moj uvažni kolega uveo kao... za identifikaciju, kao MFI, s obzirom da smo ga dobili tek u petak. A i ova se dokumentacija, koliko vidim, bazira na dokumentaciji koju ima Ministarstvo zdravlja Republike Hrvatske. No, hteo sam samo da vas pitam gospođo Bosanac u vezi sa ovim drugim fajlom koji ste danas pominjali. Da li ste imali prilike da vidite dokumentaciju, kompletну dokumentaciju na kojoj se bazira ova fajla, ova druga koja je uvedena kao MFI ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Mislite na ovaj fajl gde postoji za svakog pojedinačno: broj žrtava na Ovčari, medicinski dio ...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da, ovo što tu ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Taj dokument sam ja zapravo donjela i vidjela i analizirala, svaki pojedinačno, ako to hoćete pitati.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Dakle, o ovom dokumentu bi vi mogli da nam date podatke ako bih vas... ako bi Odbrana bila u stanju da vas pita za svaki slučaj pojedinačno?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li mi možete još jednu stvar pojasniti samo, molim vas. U ovoj plavoj fajli je na nekoliko mesta napisano da je upis vršen 1992, 1994. godine a na jednom mestu čak 1996. godine. Da li imate saznanja kako je do toga došlo? Na osnovu čega je vršen ovakav upis? I zbog čega tek 1994. i 1996. godine?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Meni je sad to dosta teško reći ovako dok ne uzmem svaki slučaj ponaosob. Ja prepostavljam da je to došlo tek nakon prikupljanja medicinske dokumentacije, a prema nalazima i povjesti bolesti koje su ti ljudi imali, i da su oni u tom periodu tek bili upisivani. Znači ne na osnovu naših podataka, koje smo mi slali 1991. godine, nego naknadno kad su se ti slučajevi pojavili sa medicinskom dokumentacijom. Toliko mogu o tome sada reći, osim pojedinačno, gde se može analizirati točno razlog.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala vam lepo gospodo Bosanac. Ja nemam više pitanja za vas. Hvala vam na vašim odgovorima. Časni Sude, u ovom segmentu Odbrana nema više pitanja, s tim što se tiče sadržine dokumenta, tu ostajemo kod pozicija na kojima smo bili pre nego što smo počeli ovo unakrsno ispitivanje.

SUDIJA PARKER: Hvala gospodine Vasiću. Gospodine Boroviću, izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT BOROVIĆ

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobar dan. Ja ču biti veoma kratak. I pitaću samo za zapisnik o saslušanju svedoka koji je dat u Bjelovaru, odnosno u Sudu u Zagrebu. U Zagrebu. To imate pred sobom.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da ste razmenjeni 13. dvanaestog 1991. godine, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li ste nekoliko dana pre te razmene dali neku izjavu u Vojnom суду u Beogradu?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li bi službenik bio ljubazan da dva dokumenta pokaže svedokinji? Časni Sude, engleska verzija ovog dokumenta je 2D01-0029 a BHS 2D01-0022. Da li vidite taj dokument?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Mene pitate?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Jeste.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Vidim.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je to... Šta piše u tom dokumentu gore u zagлавlju?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: U ovom dokumentu piše: "Zapisnik o ispitivanju privedene".

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Kako se zove privredna osoba?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Bosanac Vesna.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da vas ne bih mučio, da li biste malo prelistali taj zapisnik i da li vidite potpise? Listajte i dalje. Do kraja prelistajte onako grubo. Jeste li pregledali sve strane tog zapisnika?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Jesam.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li je taj potpis koji ste videli, vaš potpis?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li biste bili ljubazni da se vratite na prvu stranu? Da li na prvoj strani piše... Da li potvrđujete: "Zbog krivičnog dela oružane pobune iz člana 124, stav 1, Krivičnog zakona SFRJ", da ste povodom toga ispitivani? Je l' to piše? Pogledajte gore, malo visočije. E, tu.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Piše: "Zapisnik o ispitivanju, sastavljen dana 9. dvanaestog 1991. godine, kod istražnog sudije Vojnog suda u Beogradu u krivičnom predmetu protiv Bosanac Vesne ... "

prevodoci: Molimo da čitate malo sporije. Hvala.

SVEDOKINJA BOSANAC: "Zbog krivičnog dela oružane pobune iz članka 124, stavka 1, KZ SFRJ."

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li potvrđujete da je to zapisnik o vašem saslušanju, koji ste dali 9. dvanaestog 1991. godine? Da li je to taj zapisnik?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: E, pa sad ne mogu da potvrdim dok ga ne pročitam. Ako... Mogu jedino da potvrdim da ovo jesu moji potpisi. Jedino mogu da kažem da ja zaista jesam ispitivana u Vojno istražnom zatvoru u Beogradu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li 9. dvanaestog 1991. godine, kao što piše tu zapisniku ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da. Može biti. Tri do četiri dana prije razmjene.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li biste sada bili ljubazni da pogledate ovaj drugi dokumenat?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ovaj?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Na kome piše... Evo, ja ću vam pomoći ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Molim?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, izvinjavam se. Dozvolite mi da prekinem. Sigurno se radi o mojoj grešci. Ja imam sada ovde ovaj dokument koji spominje moj uvažni kolega. To je očigledno dokument Odbrane. Međutim, koliko sam ja shvatio, unakrsno ispitivanje svedokinje trebalo da je bude ograničeno na dokumente koji su kasnije obelodanjeni, u decembru i na dokumente koji se odnose na pacijente iz bolnice. Ja sa svoje strane ne mogu, barem za sada, da shvatim zašto se unakrsno ispituje o ovom dokumentu.

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Časni Sude, vrlo prosto. Znači, pošto smo naknadno dobili zapisnik o saslušanju svedokinje pred Sudom u Zagrebu, tu se pojavila okolonost razmene i ne vidi se iz tog zapisnika da li je pre toga bila saslušavana u Vojnom sudu. Sada je potvrdila da je postojao taj zapisnik i potvrdila je da je to njen potpis. 28. desetog 2005. godine, vi se gospodine predsedniče Suda sečate, na strani 810 kada smo pitali svedokinju da li je odgovarala za... pred Vojnim sudom za teška krivična dela, između ostalog, dobili smo odgovor, to može kolega da proveri na strani 810, da je mogla da odgovara samo za verbalni delikt i da je odgovarala povodom nečega što je pisala protiv JNA ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Pošto sam ja sada pokazao dokumenat iz koga se vidi da je odgovarala za oružanu pobunu i da nakon toga, znači potpuno neskriveno, prosto pítam, nakon ove njene izjave, Sud je doneo zahtev o sprovodenju istrage. To je drugi dokumenat. I nakon tog drugog dokumenta ja ču reći još par rečenica i nadam se da ćete potpuno shvatiti o čemu se radi.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ako mogu reći, ja ne mogu prepoznati uopće ...

SUDIJA PARKER: Samo trenutak doktorko, molim vas.

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, da li se sećate da je ponovno pozivanje ove svedokinje obavljeno zbog nekih konkretnih tema. Ovo nije jedna od tih tema. Prema

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

tome, bilo bi prikladno da vi zatražite dozvolu da pitate o ovoj temi. Mi ćemo sada da prepostavimo da ste vi takav zahtev postavili i mi vam sada tu dozvolu dajemo, pa možete da nastavite.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala vam časni Sude. Vaše iskustvo od 35 godina advokature bilo je važno. Dobro, pošto ste mi dali tu dozvolu, onda ću da skratim. Da li biste pogledali taj drugi dokument?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Koji?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A taj drugi dokument...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ovaj?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Obeležen pod MFI brojem D0043. Pardon, pogrešio sam ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: To ja ne vidim.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pogrešio sam. Pod brojem, BHS verzija, 2D01-001 i engleska verzija 2D01-0019. Jeste li našli? "Zahtev o sprovođenju istrage", je l' piše?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Piše, ovo 2D001-0016.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Da li vidite na zadnjoj strani, budite ljubazni, pogledajte obrazloženje. Da li vidite u petom redu da se ovaj zahtev o sprovođenju istrage odnosi na vaše saslušanje od 9. dvanaestog 1991. godine, je l' piše tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: "A delimični zapisnik o ispitivanju ... "

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Jeste.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: To vidim sada prvi puta u životu, ali ...

ADVOKAT BOROVIĆ: U redu. U redu. U redu je. Časni Sude, ja bih molio da se ova dva dokumenta uvedu kao dokaz. Pa onda, sledstveno tome, ja sam na samom početku ispitivanja, pošto završavam, uvažene gospode Bosanac, ranije predložio bio četiri dokumenta da se uvedu u dokaz. Sud je prihvatio od ta četiri samo jedan dokumenat, kao eksibit, a tri nije, tražeći od Odbrane da proveri da li postoji zapisnik o saslušanju

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

okriviljene za krivična dela, a ne za ono šta je rekla po zapisniku, nešto šta je odgovaralo, za verbalini delikt. Pošto je sada potvrdila da postoji njena izjava od 9. dvanaestog, a kako smo utvrdili, da na osnovu te izjave Sud donosi zahtev o sprovođenju istrage za ovo krivično delo, onda rešenje koje ima svoj broj 2D01-0010, koje smo ranije predlagali da se uvde kao dokaz, a koje se odnosi upravo na ovaj zahtev o sprovođenju istage da se svi ovi dokumenti, svih pet, uvedu ili kao jedan dokaz, ili svih pet pojedinačno, kao poseban dokaz, pošto postoji potpuna veza. Dakle, još ču jedanput da kažem. Imali smo ona tri dokumenta koja su bila eksibit. Znači, prvi dokumenat je bio informacija o onim stradalim vojnicima. Drugi dokumenat je bila službena beleška. Treći dokumenat je bio rešenje o sprovođenju istrage. Pošto se sve ovo odnosi na zapisnik o saslušanju okriviljene, nakon čega je donešen zahtev o sprovođenju istrage, a nakon toga rešenje o sprovođenju istrage, pošto postoji očigledna veza, u imenu i prezimenu i pravnoj kvalifikaciji, ja bih vas zamolio da se ovi svi dokumenti uvedu kao dokaz.

SUDIJA PARKER: Da li je Tužilaštvo dobilo kopije ovih novih dokumenata?

ADVOKAT BOROVIĆ: Da.

SUDIJA PARKER: Hvala. Gospodine Moore, da li imate prigovor?

TUŽILAC MOORE: Da, imamo prigovor. Molim da se ovo označi za identifikaciju. Trebalo bih da razjasnim nekoliko stvari.

SUDIJA PARKER: Dodatni dokumenti koji su danas ponuđeni na uvrštenje biće označeni za identifikaciju.

ADVOKAT BOROVIĆ: Ja bih zamolio, bez obzira na ovo, da tužilac objasni zbog čega, jer ja upravo dodatne dokumente predlažem da se uvedu kao dokaz, jer svedokinja potvrđuje da je to njen potpis. A na osnovu toga, upravo mi je to potrebno, ako se oni uvedu kao dokaz, da mogu one dokumente od oktobra meseca uvesti kao dokaz, jer ovo je jednistvena prilika kada je tu svedokinja. Vi ste vrlo ljubazno dozvolili Odbrani da samo ovaj deo proveri, pa bih vas zamolio još jedanput, ako može tužilac da kaže u čemu je prigovor, jer mislim da sam stvarno u pravu i da ovo nije ništa komplikovano. Jer meni nije potrebno uvođenje u dokaze ova dva nova dokumenta. Onda se vraćamo opet na oktobar 2005. godine.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, kada je reč o Tužilaštvu, ja radim ono šta bih uradio i da je reč o vama i to sam već uradio u nekoliko navrata ranije. Čekaću do kraja dodatnog ispitivanja i onda ćemo da vidimo šta je proizašlo iz ovih dokumenata, ako je nešto iskrsllo. Prema tome, zato ćemo to za sada da označimo samo za identifikaciju. Hvala.

ADVOKAT BOROVIĆ: Hvala. Povodom ostalih ...

sekretar: Časni Sude prvi dokument će imati broj 347, drugi dokument biće označen za identifikaciju brojem 348.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Gospodine Boroviću, izvolite.

ADVOKAT BOROVIĆ: Hvala. Povodom ostalih dokumenata, nemam pitanja. Hvala.

SUDIJA PARKER: Hvala. Gospodine Lukiću, izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT LUKIĆ

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobar dan poštovani Sude. Gospodo Bosanac dobar dan.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Dobar dan.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ponovo ću vam se predstaviti, Novak Lukić, branilac... jedan od branilaca Veselina Šljivančanina. Ja ću vam postavljati sada određena pitanja ...

prevodioci: Primedba prevodilaca: Da li advokat može da priđe bliže i govori u mikrofon. Ne čujemo ga uopšte.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Deo mojih pitanja će da se odnosi na dokumentaciju koju smo mi dobili od Tužilaštva u decembru, a ne odnosi se na ovo o čemu ste svedočili

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

danasa. To su dve vaše izjave. Jedna koju ste dali u postupku protiv Kadijevića i drugi. Takođe ču vam postaviti određena pitanja... Vidim da imam problema sa mikrofonom. Moj mikrofon... Ne znam da li me sada čuju prevodioci. Imam zaista problem sa ovim novim prostorom. Postaviću vam određena pitanja vezano za intervju koji ste dali kanadskim istražiteljima 1993. godine, ako se sećate? I to je dokumentacija koju smo takođe dobili od Tužilaštva, tada, u decembru mesecu. To je veliki intervju koji ste obavili sa istražiteljima, znači, pre formiranja ovog Tribunala, Kanadske države. I takođe u odnosu jednog ili dva dokumenta koja su nam dostavljena. A takođe bih vam postavio neka pitanja vezana za vaše današnje svedočenje i dokumentaciju koju smo dobili od Tužilaštva ovih dana. Ja ču odmah sada da krenem, takoreći, naopačke. Nadovezaću se na pitanje gospodina Vasića, jer mi u jednom delu odgovor vaš na jedno njegovo pitanje nije bio najjasniji. Vi ste rekli... Znači, govorimo o dnevnim izveštajima koje ste slali u Ministarstvo zdravlja... Vi u taj dnevni izveštaj unosite podatke, ime, koliko sam shvatio, znači ime, prezime lica, eventualno, njegov status ako možete da sazname u tom trenutku i ono šta vi kažete "radnu dijagnozu", ono šta se konstatiše u tom trenutku ako je pri tom posle, ona, da kažem, prava trajna dijagnoza, verovatno to ide istim izveštajem. Da li ste... Moje pitanje je sledeće, da li ste u dnevним izveštajima obaveštavali Ministarstvo zdravlja o licima, imenom i prezimenom, koja su od tog perioda, od 15. avgusta, pa do 20. novembra, bili otpuštani iz bolnice? Znači, lice pod imenom "X", koje je upisano pre 10 dana da je primljeno u bolnicu, sada vas obaveštavamo da je on otpušten iz bolnice?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Samo malo, molim vas, sačekajte između mog pitanja i odgovora?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Aha, pardon. Mislila sam da ste završili s pitanjem.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Jesam. Ne, ne. Jeste bio kraj pitanja i ušao je vaš odgovori, ali za u buduće. E, sad ču vas pitati nešto vezano za jednu potpuno drugu temu, a to je vezano za oktobarsku onu evakuaciju koju su organizovali "Lekari bez granica". O tome smo dobili određeni dokument koji ču tražiti da se stavi pred vas, a koji smo dobili od Tužilaštva sad u ovoj zadnjoj... ovaj, obelodanjivanju po Pravilu 68. Ja bih molio predstavnika Sekretarijata da nam stavi na ekran dokument 0D04-0108. Ja mogu da vam dam i u papirnoj verziji ovaj dokument ako bi vam lakše bilo za... Molim sudskog poslužitelja da svedokinji da jednu kopiju. Ja kada sam vam postavljao pitanja gospođo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

Bosanac u oktobru, zapisnik je bio 28. desetog, stranica je 832, ja sam vas pitao tada da li se sećate u ono vreme, a to je vreme te oktobarske evakuacije, da li je tom prilikom... da li su Bogdanovci bili pod kontrolom JNA. Vi ste mi rekli neodređeno da "niste sigurni, ali mislili ste da su Bogdanovci bili pod JNA". Tako ste tada izjavili. E, sad vas pitam za ovaj dokument. Da li ste vi napisali ovaj dokument?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste vi do sada ovaj dokument videli? Ja mislim da je on vama pokazivan u *Predmetu Milošević*, ali nisam siguran, jer ga nisam dobio ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne sjećam se. Moram ga pročitati da vidim. Mislim, ovo nije moj rukopis. Sigurno nisam pisala. Da li je neko pisao u moje ime, ne znam.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Upoznajte se s celim dokumentom.

TUŽILAC MOORE: Izvinjavam se ponovo. Možda je moja greška, ali ovo nije jedan od ona dva dokumenta koja su naknadno obelodanjena u mesecu decembru. Ponovo, opet ako ja nisam u pravu, ovo ne potпадa pod teme koje treba da se obrađuju tokom unakrsnog ispitivanja.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću.

TUŽILAC MOORE: Mene iznenaduje što gospodin Lukić sad postavlja pitanja u vezi sa tim.

ADVOKAT LUKIĆ: Moram da kažem da gospodin Moore nije u pravu. Obelodanjivanje koje smo dobili u "batch" broj 79, 22. decembra, ima četiri dokumenta i zato je mene začudio gospodin Moore kada je u glavnom ispitivanju gospode Bosanac postavio pitanje za dva dokumenta. Dakle, četiri dokumenta koja smo mi tom prilikom po Pravilu 68 dobili. Jedan dokument je njena izjava u *Predmetu Kadjević*. Drugi dokument koji je nama u mnogo čemu bio interesantniji je intervju koji je dala kanadskim predstavnicima koji ima oko 60 strana. Treći dokument je ovaj sada koji vidimo na ekranu. I četvrti dokument je onaj koji je pomenuo gospodin Moore, to je rekonstrukcija bolnice. Sva ta četiri dokumenta smo mi dobili u "batch" broj 79, 22. decembra i to je dato.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA PARKER: Da li je ovo rešilo vaš problem gospodine Moore?

TUŽILAC MOORE: Pa mislim da nije. Koliko sam ja shvatio, unakrsno će se ispitivati o dokumentima koji nisu bili obelodanjeni. Takođe, koliko sam shvatio, jedan deo dokumenata je obelodanjen u decembru mesecu u vezi sa kanadskim istraživačima. Mislim da je vršeno unakrsno ispitivanje u jednom trenutku. Možda se radilo o nekom drugom svedoku. Ali da li sada gospodin Lukić kaže da je ovaj dokument, dokument koji nikada nije ranije viđen.

SUDIJA PARKER: Ne, gospodin Lukić kaže da ovaj dokument potпадa pod onu grupu dokumenata pod brojem 69 koja su obelodanjena 22. decembra.

TUŽILAC MOORE: Ali moje informacije su da je to obelodanjeno u avgustu mesecu, zbog toga sam ja i iznenaden. Dakle, ne radi se o dokumentu koji je obelodanjen posle svedočenja doktorke Bosanac.

ADVOKAT LUKIĆ: Poštovani Sude, ja sam upravo u prethodnoj pauzi izvršio tu proveru, zato što me začudila informacija gospodina Moorea da imamo samo dva dokumenta. Ako treba, ja ću sada mogu da pošaljem "case" menadžera da donese, znači zapisnik "batch" 79, od 22. decembra. Prvi put smo dobili ovaj dokument i takođe prvi put smo dobili veliki intervju koji je dat kanadskom istražitelju. Ja sam to sada proverio u pauzi.

TUŽILAC MOORE: Možda ja mogu da pomognem. Mi imamo to pod grupom dokumenata broj 31, obelodanjeno 29. avgusta, a potvrda je, mislim, od početka septembra. Dakle, ako su naši dokumenti tačni, mogu li samo da pojasnim?

(Pretresno veće se savetuje)

TUŽILAC MOORE: Ja imam potvrdu od strane Odbrane, dakle u ime gospodina Šljivančanina, da su oni te dokumente primili 6. septembra.

ADVOKAT LUKIĆ: Poštovani Sude, ja ne mogu sada zaista da prihvatom da se radi o nekoj zabuni. Dobro sam i sigurno upućen s činjenicom da, posebno kanadski intervju kanadskih istražitelja, smo dobili u decembru. Za ovaj dokument ja bih voleo da mi

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

Tužilaštvo da dokaz da sam ja to zaista primio u septembru. Ako jesam primio u septembru, normalno, prihvatiću sugestiju da... ali ja sam pogledao sada da smo mi tek u decembru... I zamolio bih Tužilaštvo da pogleda svoj "batch" 79. Tu su poimenice popisani ovi dokumenti. I to je tema celog poziva gospođe Bosanac za unakrsno ispitivanje.

TUŽILAC MOORE: Evo, na osnovu naše evidencije, radi se o dokument 999. To je na spisku po Pravilu 65ter.

SUDIJA PARKER: A koji je to dokument?

TUŽILAC MOORE: "Izveštaj o očekivanoj evakuaciji ranjenika iz Vukovara."

SUDIJA PARKER: Da li je to ovaj dokument koji sada vidimo na ekranu?

TUŽILAC MOORE: Pa koliko mi se čini jeste ...

SUDIJA PARKER: Do sada smo govorili o dva dokumenta. Pitao sam vas o kom dokumentu se radi?

TUŽILAC MOORE: Poslednji brojevi na dokumentu koji ja imam su 0502. Možda je zabuna nastala oko toga što smo taj dokument bili obelodanili i u avgustu i u decembru mesecu, ali to je dokument koji je svakako bio na spisku dokumenta u skladu sa Pravilom 65ter, dakle kao dokument 999.

SUDIJA PARKER: A šta je sa onim dokumentom u vezi kanadskih istražitelja?

TUŽILAC MOORE: Samo da proverim, jedan trenutak, molim vas. Hvala vam.

(Pretresno veće se savetuje)

TUŽILAC MOORE: Da li moj uvažni kolega ima ERN broj tog dokumenta?

ADVOKAT VASIĆ: Da, 0059-6194. To je prva strana. Dokument se sastoji od otprilike šezdesetak strana, oko 60, 70 strana.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC MOORE: Taj dokument je bio obelodanjen 22. decembra, a ne ranije. Dakle, što se tiče unakrsno ispitivanje u vezi sa tim dokumentom, nemamo nikakvih prigovora.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, sve dok ne dokažete suprotno, izgleda da vam je ovaj dokument dva puta bio obelodanjen. I da vi sada imate pred sobom dokument koji vam je drugi put obelodanjen. Ali, u svakom slučaju, evo sad imamo dokument za koji doktorka kaže da ga ona nije lično sastavila. Možda biste sada mogli da pređete na dokument u vezi kanadske istrage. Hvala.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja prepostavljam da će ovo moje ispitivanje da obuhvati i jednu pauzu, pa ču ja zaista da proverim i za ovaj prvi dokument, a preći ču svakako odmah na drugu temu. Evo ovako gospodo Bosanac. Znači, sad ču da vam postavljam pitanja koja su vezana za vaše svedočenje, a do kojih sam ja došao, vezano za vaša ta dva iskaza koje ste dali u predmetu Kadijević i kanadskim istražiteljima, pa ču da podem ovako. Prvo ču vas podsetiti da ste 27. oktobra, kada ste svedočili, govoreći o 18. novembru 1991. godine, opisali tada na stranici 682 da je došao tih zadnjih dana veliki broj civila koji su tu čekali evakuaciju. Vi ste i tada pomenuli, ali mnogo detaljnije, meni se čini, u ovom intervjuu kanadskim istražiteljima, da ste vi tim ljudima savetovali da ne dolaze u bolnicu. Da li se sećate toga?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Šta je bio povod, zašto je vaš stav bio takav da ne dolaze u bolnicu?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa prema mojim spoznajama tada, 18. novembra trebalo je biti prvo evakuirana bolnica, znači ranjenici, bolesnici, osoblje, a tek iza toga, nakon što bude evakuirana bolnica 18. novembra, da će biti evakuirana bolnica rezervna u "Borovu-komercu" i tek 20. novembra, u srijedu da će biti evakuirani civili i stanovništvo. Moj stav o tome je bio taj da ne dolaze prerano u bolnicu, da ne naprave gužvu. U bolnici više nije bilo ni vode, ni struje, ni hrane. Mi nismo mogli prihvati toliki broj civila. Mi smo jedino taj dan, u ponедјeljak, 18. još imali nešto suhog keksa i dvopeka i čaja za djecu, jer je i puno djece dovedeno. I to je bio razlog zašto sam ja imala taj stav tog dana.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kažite mi da li se sećate da ste civile... Prvo pitanje, da li se sećate da je u to vreme, 18. novembra, već postojao sabirni centar za civile u preduzeću "Velepromet" na Sajmištu? Da li ste to saznanje tada imali?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Vi hoćete meni da kažete da vi nikome od civila tom prilikom niste lično rekli da ne treba da dolaze u bolnicu, već da treba da idu u "Velepromet"?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne. Ja sam rekla civilima da se vrate u podrume svoje zgrade i da će evakuacija civila biti organizirana narednih dana.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Sada ču vam pročitati deo koji ste kanadskim istražiteljima u vezi ovoga izjavili... Prvo ču vas pitati ovo, da li se sećate da ste, ja imam podatak, 7. ožujka 1993. godine, razgovarali sa kanadskim istražiteljima u vezi događaja u Vukovaru? Pukovnik Carter?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja ne mogu sad reći da se ja sjećam da su to bili kanadski istražitelji ili pukovnik Karter, ja znam da sam ja s mnogim raznim organizacijama i ljudima razgovarala o tome. Ali ne sjećam se da sam sa pukovnikom Karterom razgovarala.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja mislim da je u pitanju potpukovnica Jean Carter, žensog roda ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Žena.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Žena koja je radila tada za Ujedinjene nacije (United Nations) za komisiju eksperata, tako se predstavila.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja se sjećam da sam davala iskaze, kažem, recimo, Komisiji za nestale (ICMP, International Commission on Missing Persons) koje je doveo gospodin Mazowiecki. Sjećam se jedne ženske osobe koja je bila u civilu, a ne u vojnoj odori, ali ne znam da je bila pukovnik ni da je bila Karter.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sada ču vas zamoliti... Molim poslužitelja da stevi jedan primerak pred svedoka. Ovaj dokument poštovani Sude je rađen paralelno na engleskom i na BHS-u, tako je rađen i prevod. Gospođo Bosanac, okrenite stranicu 45.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: 45 stranu?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: 45, jeste.
SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Za moje prijatelje iz Tužilaštva ...
SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja samo moram dodati, kad se radi o ovom dokumentu, o tome sam ja već razgovarala u procesu protiv Miloševića, moram reći da ovaj dokument je napravljen nakon usmenoga intervjuja i razgovora, da je naknadno faksimil napravljen o tome i da ja nikada do sada nisam vidjela u potpunoj verziji, u pisanim oblicima taj dokument. Sad ga prvi put vidim u životu. Koju ste rekli stranicu?

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Samo još jednu stvar da pojasnim i za Sud. Ovaj dokument je u stvari transkript audio razgovora, to će verovatno gospodin Moore da ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: E, tako. Ja nisam nikada to još vidjela u ovakvoj formi, nego smo samo razgovarali ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Želim da dodam još jednu stvar, odlukom Pretresnog veća gospodin tužilac je mogao da upozna svedoka sa ovim dokumentom pre njenog ulaska u sudnicu. Ja s te strane nemam nikavih primedbi da se ona upozna sa tim dokumentom. Ali evo, da prođemo kroz određena pitanja. Neće biti puno u vezi toga, ako vi budete želeti ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Nema problema. Koja stranica ste rekli?

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: 45. Za uvažnog kolegu iz Tužilaštva ERN broj je 00596238. Evo gospođo Bosanac, ja ču da čitam, a vi gledajte da li dobro čitam, pošto postoji prevod, pa se onda redovi malo mešaju. Čitam od nekog sedmog reda, vaša izjava: "U bolnici, osim bolesnika, ranjenika i osoblja, došlo je još puno ljudi. Oni su došli još 18. iz svojih podruma, iz skloništa "Olajnica", i svi su čekali evakuaciju bolnice ..."

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: "Iz bolnice ... "

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Tako je. "Ja sam ih sve odgovarala da ne dolaze znači u bolnicu, jer je bilo previše ljudi, nije bilo ni vode, ni hrane. Marin Vidić, gradonačelnik i Željka Zgonjanin, Hrvatski crveni križ Vukovar, su kao brinuli za njih, za te civile, koji su se popeli gore na prvi i drugi kat bolnice." Ovo ustvari, koliko vidim, gospođo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

Bosanac potpuno korespondira sa onim šta ste sad malopre rekli. Znači, možemo se složiti da je to bio vaš razlog koji ste tada još objasnili, 1993. godine, zašto ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Civili ne dolaze u bolnicu. A u svakom slučaju tvrdite da niste znali tada 18 ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da su civili dolazili i u "Velepromet"?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa ni nisu još tada dolazili, Nisu 18.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sada ču da pređem na drugu temu o kojoj ste takođe govorili u ovim intervjuima, a odnosi se na ono šta mene interesuje, na dolazak mog klijenta u bolnicu 19. novembra, znači, dolazak Šljivančanina u bolnicu. Vi ste u svom svedočenju pred ovim Sudom rekli da ste se... to ste svedočili na stranici 680, rekli ste da ste sa sastanka sa gospodinom Mrkšićem vratili negde oko 16.00 u bolnicu. Takođe ste rekli da ste videli, ja pretpostavljam da je to tada bilo, to popodne, vodnika Sašu Jovića, kako razgovara sa nekim licima i kako ste tražili od njega da ne razgovara i da ostane tu, jer vam je bila potrebna njegova izjava za Međunarodni crveni krst (ICRC, International Committee of the Red Cross), je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da, to je bilo 19, u utorak, popodne.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Tako je. Isto to popodne, kako ste svedočili, videli ste da neki paravojnici, među kojima i sin doktora Ivankovića, pokušavaju da uđu u bolnicu i tu ste obavili i neki kratak dijalog ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kratak dijalog sa Ivankovićem. Moje pitanje je koliko je prošlo vremena od trenutka kad, ako možete sad da opredelite, od tog susreta sa Ivankovićem, do trenutka kada vas je Željka Zgonjanin pozvala da izađete i kad ste videli, kako ste rekli prvi put, mog klijenta?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne bih sad to mogla reći koliko je prošlo vremena i trenutaka od toga do toga. To mi je jako teško sada reći.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Hajdemo ovako ...

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Bilo je isti dan, isto popodne, ali točno šta je bilo u kojem trenutku, koji period vremenski, to ne mogu reći.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Hajdemo ovako. Vi ste na stranici 682 rekli da ste videli mog klijenta negde u periodu između 17.00 i 18.00 prvi put, znači ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da, videla sam ga to popodne.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li vas... Moje pitanje je da li vas vraća pamćenje, da li je to bilo još po danu ili je već pao mrak tad?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Još po danu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Takođe ste na istoj toj strani izjavili da ste tada videli da muškarce odvajaju od žena i dece i da ste vi, ja prepostavljam, svojim očima videli kako muškarce stavlju u kamion, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: I podsetiću vas na stranici 683, kada ste se obratili Šljivančaninu, tom prilikom kad ste ga videli prvi put, vi ste rekli 27. oktobra, pred ovim Sudom, da je on vama tada izjavio da se ne meštate u stvari koje se vas ne tiču i da se vratite u vašu kancelariju. Je l' se sećate da ste to rekli?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: E sad, za trenutak čemo da pogledamo kako ste to opisali kada ste svedočili u predmetu Kadijević. Je l' imate izjavu iz tog predmeta?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Imam. Znači, sad Kanadane odlažemo.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Vratićemo im se. Stranica 5 zapisnika koji ste dali u predmetu Kadijević. Neću vas ni pitati, prepostavljam da se nesporno sećate da ste dali tu izjavu pred Sudom županijskim u Zagrebu 1996. godine i da stojite iza onoga što ste potpisali, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: E sada, evo čitam drugi pasus: "Negde između 15.00 i 16.00 tog istog dana kada sam se vratila iz Negoslavaca u Medicinski centar, došao je major Šljivančanin sa vojnicima JNA, te su sa prvog i drugog kata, gdje su se nalazili

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

civili, njih negdje oko 1.000, odvedeni su u nepoznatom smjeru, najvjerojatnije na Sajmište u skladište 'Velepromet' ... "

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ovde ja ne vidim da ste vi pomenuli da je došlo do odvajanja muškaraca od žena, već 1.000 civila da je odvedeno.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: To nisam navela ovdje u tome pitanju, vjerojatno... Inače, ova izjava iz 1996. godine, koju sam dala pred Sudom, isto je vršena u obliku intervjeta, odnosno mogu usmenoga iskaza i zatim je taj sudac koji je mene ispitivao, diktirao toj službenici ovo u pismenom obliku. Zašto nisam taj čas to odvajanje pomenula, ne mogu to sada reći. Možda da me je pitao ili podsjetio, ja bih to istakla.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ali onda je moje pitanje sledeće. Tom prilikom videli ste da se odvode samo muškarci, a žene i deca, civili da ostaju tu, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: U tom trenutku kada sam ja to vidjela, ja sam i pitala zašto ih odvajaju i on mi je odgovorio da to nije moj posao ni moja briga, ja sam tada imala informaciju i osjećaj da odvajaju, ne znam kuda, muškarce. Čula sam kasnije tamo od Željke kada smo razgovarale, da su rekli da prvo idu muškarci na evidenciju, a da će zatim ići i žene i djeca. Mislim, ne znam točno, nisam ja pratila to odvoženje, koliko je to trajalo, ko je sve odvežen. Činjenica jeste da sam vidjela kada se to dešavalo, u utorak, 19, još je bio dan. A sad točno koliko je bilo sati, ne znam.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: A da li vas sada pamćenje vraća. Po vašem svedočenju, kasnije je došao i Nicolas Borsinger...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ponovo sa Šljivančaninom. Tada, da li ste tada videli da se i dalje nalaze civili ili da taj proces i dalje traje? Je l' se sećate toga uopšte?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa sjećam se kad je, naravno, došao Borsinger i Šljivančanin u bolnicu. Tada je već bio mrak i izišla sam vani vidjeti taj kamion pomoći koju su donjeli tog sanitetskog materijala i ljekova. Tad je već bio mrak. Ali ne mogu točno reći. Nisam išla ponovo gledati. I tada mislim da su već civili svi odveženi navečer. Ubrzo zatim, nakon što su oni otišli, Borsinger i Šljivančanin i uzeli spiskove, došao je onaj vojnik koji me je ponovo vodio u Negoslavce. Ali da li su već tada svi civili odveženi, to ne znam. Odnosno svi oni koji su došli naknadno u bolnicu.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: O tim govorim, o civilima sa prvog sprata.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da. To ne znam da li su svi odveženi.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Mogu li da zaključim da ste vi, u stvari, videli samo jedanput tokom tog popodneva taj trenutak faktički ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Kad je krenulo to odvođenje. To sam vidjela. Ali nisam u tome sudjelovala, niti sam vidjela do kada je to trajalo. To ne mogu reći.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Hajdemo sada da pogledamo u vezi ovog istog incidenta šta ste rekli kanadskim istražiteljima. Moram da vas zamolim da opet uzmete tu izjavu, stranica je 57. Za Tužilaštvo 00596240. Evo kako ste taj incident opisali tom prilikom 1993. godine. Jeste li našli stranicu 47. Čitam od petog reda: "I tada sam videla Šljivančanina i pitala sam: Šta radite? Kuda idu oni?. On je rekao da idu na "Velepromet". Stalno je govorio tom narodu: "Ići će kud ko hoće. Jugoslovenska federalna armija vas je oslobođila. Ovi muškarci samo idu da se evidentiraju i ponovo čete se na "Veleprometu" sastati i ići čete kud želite". E sada vas pitam, da li se sećate da ste tada, 1993. godine, vi bili, pretpostavljam, svežijeg pamćenja nego danas i da li vas ovo podseća da ste čuli da je Šljivančanin tom prilikom ovako govorio? Jeste li vi to čuli?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa ja pretpostavljam... Ja sam sigurno rekla točno onda kada sam razgovarala s tim istražiteljima to. Ja sam to i u tom smislu pisala u onom što sam pisala onu izjavu u zatvoru. To je činjenica da je on tako nastupao i da je govorio: "Jugoslavenska vojska vas je oslobođila. Živićete sada gdi ko želi". On je to govorio i sljedećeg jutra u ovome ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Govorimo o ovome ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: U gipsaoni kada samo imali sastanak. Međutim, je činjenica ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sada govorimo o ovome ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Činjenica ta da je on jedno govorio, a drugo je činio.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja vas sada pitam, znači, samo da li se sećate da je on to, tako ste vi tu izjavili, tako rekao tom prilikom ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja dopuštam da je tako rekao kako sam ja onda rekla, a ja se sad više ne mogu sjetiti točno detalja ko je šta kad rekao, ali prepostavljam da je ovo točno šta sam rekla ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Što sam rekla 1993. godine.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. U ovoj izjavi u predmetu Kadijević samo jedno kratko pitanje u vezi toga. Neću da čitam, ali ja sam primetio da vi nigde niste u toj izjavi pomenuli da je uopšte došao Nicolas Borsinger tog dana. To nema nigde u ovoj izjavi, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa ja ne znam. Nisam ja to baš tako detaljno pročitala. Ja sam to sigurno pomenula. Da l' to tu piše, ne znam pravo da vam kažem. Nešto da mogu sada na brzinu da vam to potvrdim. On je došao navečer sa još... još je došao jedan doktor iz Međunarodnog crvenog križa ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Sad ćemo to. Sad ćemo o tome. Ali dobro. Neću da vas zadržavam na tome. Nije bitno... toliko bitno. Ako hoćete možete u pauzi da pogledate, pa da mi samo nakon toga potvrdite da nigde u ovoj izjavi ne pominjete dolazak Borsingera 19.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Možda zato što kasnije sam dala onaj iskaz ukratko "evakuacija bolnice". Verovatno sam ja govorila o tome, a oni su to grupirali kao podatke općenito, i onda posebno kao ovo što piše: "Rekonstrukcija evakuacije bolnice".

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: E, hajdemo sada kad smo ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja prepostavljam ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kad smo kod tog dokumenta ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Taj dokument nije potpisani. Ja prepostavljam da je on zapravo dio ovog dokumenta.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Ali se sećate, iako nije potpisani, da su to vaše reči koje su unete ...

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da, sjećam se.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Imate ispred sebe taj dokument?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pa evo pogledajte. U tom dokumentu ovako stoji: "19. jedanaestog oko 18.00 dolazi gospodin Nicolas iz ICRC-a i sa njim major Šljivančanin. Ali nakon 30 minuta napuštaju bolnicu. Oko 19.30 mene odvode u Negoslavce". E, sad vas pitam za ovaj dokument. Tu nema ni reči da je Šljivančanin došao nezavisno od Nicolasa Borsingera, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa nema u ovom dokument. Ali se sad točno piše: "Rekonstrukcija evakuacije bolnice" kao kratki intervju. Ali činjenica jeste da je on najvjerojatnije dio ovoga gdje sam opisala to ranije. Pa prepostavljam da zato nije to ponovo ovdje pisano. Ne mogu vam sad to točno objasniti... Mislim, ja opet stojim iza iskaza koji sam dala već nekoliko puta na ovome Sudu, da je ono čega se ja sjećam bio takav sljed događanja.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja sam čuo to od vas gospođo Bosanac, i ja sam vama, ukoliko se sećate, vrlo jasno stavio poziciju mog klijenta i u vezi toga vam sada postavljam pitanje. Znači, teza mog klijenta, s kojom se vi niste složili kada sam vas pitao u oktobru u vezi ovoga, a sada vam predočavam dokumente, je da je on došao sa Nicolasom Borsingerom popodne tog dana, doneli lekove i da je to jedini njegov dolazak tog dana u bolnicu. To sam rekao. Sećate se?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Je, mislim, ali... Ja znam da ste vi to rekli. Međutim, vi morate isto dopustiti mogućnost, obzirom na godine koje su prošle, da ja prepostavljam da se ni vaš klijent svega baš detaljno ne može sjetiti. Ono čega se ja sigurno sjećam, to je da sam ga susrela još po danu, isto popodne, u utorak 19. i da je bila već noć kada je došao u moju kancelariju sa Borsingerom, naveče u utorak. Sad koliko je to točno bilo sati, obzirom na period i na to da je to bio 20. novembar, već je mogao biti mrak u 18.00. Ali ja mislim da je to bilo negdje oko 18.30 ili 19.00. A kad sam se ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Samo da ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Vratila iz Negoslavaca, poslje podne, sunčani je dan bio, sjećam se kao danas da sam ga srela točno na tom prilazu od Hitne

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

pomoći prema novoj bolnici, tu sam ga srela. Da li je on to zaboravio ili se ne sjeća, ja ne znam. Ali ja se toga sjećam. Ja svjedočim onako kako se sjećam.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sigurno. Samo da ispravim. Vi ste rekli verovatno pogrešno, ovde je ušlo u zapisnik na stranici 57, 18. red. Pomenuli ste 20, a govorimo o 19. novembru.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: O 19, pardon. Znači, utorak, 19.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. E, sad, kako ste već i malopre ovde rekli, a tako posvedočili i na stranici 856, 31. oktobra, vi ste rekli kada je došao sa Borsingerom da je tada već bio mtak. To ste i sada rekli.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: E, sad ču vas pitati sledeće. Vaš dijalog sa Nicolasom Borsingerom takođe ste opisali pred ovim Sudom. I rekli ste da je on doneo neke lekove, da ste vi bili razočarani tada, doslovce ste tako rekli, njegovim stavom da on neće ostati tokom noći sa vama. Ja bih sada da pročitamo kako ste ovo, ovaj vaš dijalog sa Nicolasom Borsingerom opisali kanadskim istražiteljima, stranica 54, za Tužilaštvo 0059-6247. Stranica 54, čitam donji deo vaše izjave: "Tu je bio i ovaj Nicolas, odnosno taj delegat Međunarodnog crvenog križa i ta gospodična koja je prevodila. Taj gospodin Nicolas me je pitao da li ja mislim da je on potreban da bude prisutan na evakuaciji. Ja sam se na to njegovo pitanje jako iznenadila. Ja sam rekla: Po mom", ovo je sada ostalo nejasno, "u Zagrebu potpisani ugovor gdje on mora učestvovati kao Međunarodni crveni križ u evakuaciji. On je rekao: Onda dobro, on će biti prisutan. Ja sam rekla da on mora biti prisutan, jer među ranjenicima ima mnogo hrvatskih vojnika i da se ja bojam za njih. On je meni rekao da me upozorava da ako Jugoslovenska federalna armija ne želi njih dati u evakuaciju, da on to ne može sprečiti. Ja sam se onda još više uplašila i rekla da molim da svakako bude prisutan". E, sada kada sam vam ovo pročitao, da li vas... ovo je vaša izjava iz 1993. godine, podseća da je tako tekao dijalog sa Borsingerom?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Kažite mi, on je vas tada pitao, kako ste vi rekli, da li vi mislite da on treba da bude tu ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da bude prisutan? Vi ste takođe objasnili u glavnom svedočenju da ste jedan primerak onih lista ranjenika za evakuaciju dali njemu, a ostale je uzeo Šljivančanin, po vama?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kako ste vi reagovali, ako se sad sećate, na činjenicu da vam je on rekao da ako jugoslovenska vojska želi nekog ranjenika da, da kažem, da ne dozvoli, odnosno da zadrži, da on to ne može sprečiti? Kako ste vi na to reagovali tada u odnosu na njega?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa ja sam tada rekla da ja to ne mogu shvatiti, ali ako on ne može spriječiti, on mora u svakom slučaju biti nazočan. Ako želite, ja ću vam i objasniti zašto sam ja tako mislila i zašto sam se uplašila i zašto sam rekla. Zato što u prethodnom konvoju, gdje su "Lječnici bez granica" išli i vodili ranjenike, ranjeni hrvatski vojnici su se bojali te evakuacije, zato što su se bojali na koji način će sad oni ići i tko će njih preuzeti i kud će ih voditi. Jedan od tih ranjenika je točno mene pitao: "Da li ja ili bilo ko može njima garantirati da će oni sad sigurno kad krenu iz vukovarske bolnice, stići u Zagreb?". Ja sam rekla da im to ne mogu garantirati, da se ja zalažem da oni što prije idu na dalje lječenje i u tom kontekstu sam se ja i tada bojala da će se ti ranjenici bojati kojim putem i kako će ići ta evakuacija. Ali, po Sporazumu koji je bio potpisani u Zagrebu između jugoslavenske armije i hrvatske Vlade i Evropske promatračke misije (ECMM, European Community Monitoring Mission) je jasno bilo da će bolnica biti neutralizirana, da će evropski promarači, pardon, učiniti evakuaciju ...

SUDIJA PARKER: Izvinite. Samo trenutak. Govorite prebrzo za prevodioce. Prevodilac nije uspeo da vas prati, pa sam ja pokušao da vas usporim. Mislim da vas je na kraju sustigao, ali ako je moguće, molim vas da govorite nešto sporije. To će da pomogne prevodiocima.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Gospođo Bosanac, samo još jedno pitanje, pa ću zamoliti da napravimo pauzu, da se odmore i **prevodioci**. Da li se sećate tog dana, 19. predveče, znači kada ste razgovarali sa Borsingerom, po vama, jeste li imali saznanja da se prethodnog dana na Mitnici predalo 180 pripadnika Hrvatske vojske ili ZNG-a na čelu sa Filipom Karaulom? Jeste li to znali tog dana?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kada ste to saznali?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Kada sam došla u zatvor u Mitrovicu i bila u istoj sobi sa ženama s Mitnice.

ADVOKAT LUKIĆ: Da li možemo časni Sude sada da napravimo pauzu? Mogu ja još jednu temu ako vam vreme dozvoljava.

SUDIJA PARKER: Možemo da vam damo četiri minuta. Ali prepostavljam da je vaša prva ideja bila bolja, jer, naravno, želite da se pribere. Doktorice, sada ćemo da imamo pauzu. Nastavićemo sa radom odmah posle 17.45.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, izvolite.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Zahvaljujem. Sad ću vas opet gospodo Bosanac podsetiti na vaše svedočenje iz oktobra meseca, da bih vam postavio pitanja vezana za dokumente koje smo naknadno dobili. 31. desetog ste svedočili na stranici 846 i rekli ste da ste vi obavestili gospodina Hebranga da je 400 ljudi za evakuaciju, da je oko 180 ranjenika koji zahtevaju prevoz ambulantnim vozilima i takođe ste posvedočili i ovo šta sam vas malopre pitao, da ste spiskove tih ranjenih i bolesnih za evakuaciju dali primerak Borsingeru, a da je Šljivančanin uzeo ostale sve kopije. Tako ste svedočili 27. desetog. Je l' sećeate tog svedočenja ili da vam čitam delove transkripta?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Sjećam se.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: E, sad, moje pitanje je sledeće. Ako se radi o listama za evakuaciju koje imaju oko 400 ljudi i ako po vašem svedočenju 180 lica zahteva ambulantna vozila, znači ne autobusom, neka brojka od oko 220 bi bila lica i ranjenici koji bi mogli ići autobusima, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Međutim, ja tvrdim da od tih 220, na primer, znači govorim o orijentacionoj brojci od oko 220 lica, nisu svi bili ranjenici. Da li ste vi tu u toj

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

cifri, kada ste obaveštavali Hebranga, mislili i na ona lica koja nisu na stacionaru u bolnici, već predstavljaju lica koja se i ambulantno leče ili su kod svojih domova bili prethodnih dana?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja kada sam razgovarala o tome koliko trebamo kola za evakuaciju, računala sam na sve ranjene i bolesne koji se nalaze u bolnici ili dolaze svakodnevno u bolnicu na previjanje. Još puno više je bilo ranjenih ljudi po skloništima, ali ti nisu bili u takvoj situaciji, po mom tadašnjem sjećanju, da bi morali imati transport sanitetskim kolima ili hitni transport iz bolnice, obzirom da se evakuacija svih ostalih očekivala dva dana nakon evakuacije bolnice.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Znači, ta brojka oko tih 400, kako ste posvedočili, bi obuhvatala lica koja vi smatrate da potпадaju u kategoriju ranjenika i bolesnika koji su u bolnici, bez obzira što se oni ne nalaze na bolničkom lečenju, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Nalazilo se u bolnici tada na lječenju, kao što se može vidjeti iz iskaza koji sam ja dala u zatvoru u Mitrovici, kada mi je tada još bilo najsvježije sjećanje, 396 bolesnika. Najviše na odjelu kirurgije, a zatim na svim ostalim odjelima.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da, taj vaš iskaz iz Mitrovice, to smo mi gledali pred Sudom, to je... Mislite na onaj deo koji ste dali Evropskim posmatračima?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne, ne. Nego ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Jer se i tu pominje isto ta brojka?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: To je iz toga mog iskaza iz Mitrovice, koji ja imam tu negdje ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pukovniku Branku?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pukovniku Branku.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Točno koliko je bilo ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Nećemo ...

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Koliko je bilo pacijenta. Ako želite, mogu da i nači sada, 396. Od toga je bilo 200 i nešto na Kirurgiji baš, a 88 čini mi se na svim drugim odjelima.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Hajdemo da sada pogledamo kako ste u vezi toga rekli kanadskim istražiteljima, stranica 51, za Tužilaštvo ERN broj 0059-6244. Vi ste ovako opisali te brojke. Sredina stranice, čitam: "Bilo je tih 180 teških ranjenika i bilo je još oko 80 lakših ranjenika, koji su bili u bolnici. Ali bilo je i tih ambulantnih ranjenika koji su imali samo te papire, kao nalaz od doktora specijaliste, koji nisu bili na tim spiskovima. Recimo, ja sam planirala da će moj svekar, svekra i mama i slični tako stari, kao stari i nemoćni sa bolnicom, ali nisu bili na tim spiskovima". Ja iz ovog vašeg svedočenja vidim da je brojka koja je gravitirala tog 18. novembra, kao lica koja su pacijenti bolnice, 180, kako vi kažete, teških ranjenika i 80 lakših, a ostalo su lica koja ste vi stavili kao kategoriju za koju smatrate da treba da budu evakuisani kao bolesnici, ranjenici ili stariji ljudi, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa nije baš tako. Ovdje se može to pročitati da je bilo 180 teških ranjenika za koje sam ja i rekla da trebaju sanitetski prevoz, odnosno ambulantna kola, a 80 lakših ranjenika, koji mogu autobusom. Ali kažem, još svih ostalih bolesnika, od žena rodilja, od ove... novorođenčadi, od svih drugih pacijenata, definitivno je bilo oko 400 osoba koje su trebale evakuaciju iz bolnice, plus 300 medicinskog osoblja, plus njihovi članovi obitelji. Zatim i mnogi ti ranjenici i bolesnici su imali svoju pratnju, svoju obitelj. Konkretno, za mnoge od tih osobno je vaš klijent bio pitan: "Da li mogu ići u pratnji svojih ranjenih i bolesnih?", što je on potvrdio. Neki od tih su prošli evakuaciju i preživjeli, neki su završili na Ovčari ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: To ste već svedočili ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Tako da ne možete vi sad mene hvatati za svaku tu brojku, da ja sad to moram znati. Definitivno tek sad ustanovljavamo točno brojke ko je odakle kada imamo podatke o ranjenicima i kad imamo podatke sa Ovčare, nažalost. A još za ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: A vi gospođo ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Mnoge se ni ne zna.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Vi gospođo... Samo malo. Molim vas, samo da mi odgovorite direktno na pitanje. Znači, vi tvrdite da su najegzaktniji vaši podaci, oni koje ste dali u Mitrovici u ono vreme, da su vam bili tada najsvežiji.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa ja prepostavljam da da, mada u to vrijeme sam ja u Mitrovici dala te podatke iz onog sjećanja, koje se odnosilo na bolnicu. Ali ni u Mitrovici ja nisam mogla znati točno koliko je tih pridošlih ambulantnih ranjenika koji su došli u bolnicu i koji su se tamo prijavili za evakuaciju, odnosno koji nikad nisu evakuirani ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Dalje od Ovčare.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hajde da pogledamo još jedan drugačiji... drugačije vaše svedočenje, onako kako ste rekli pred Sudom. Pred Sudom ste ovde posvedočili da ste tada, tako sam ja shvatio, Borsingeru dali jedan primerak listi ranjenika za evakuaciju, da je ostale uzeo Šljivančanin. Ja sam shvatio na vašem svedočenju da se to dešava kod vas u kancelariji u bolnici, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: E sad, pogledajte svoju izjavu u predmetu Kadijević, stranica 5. Možda jedan mali detalj, ali bih voleo da ga... Postoji određeni nesklad, pa bih voleo da raščistimo. Treći pasus, sredina. Opisujete ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Samo malo, da nađem. Koja stranica?

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Stranica 5.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pa treći pasus. Opisujete kako ste otišli u Negoslavce uveče, kako ste odvedeni i da vas je tamo... Mislili ste da idete kod Mrkšića, međutim, tu je bio Šljivančanin i kažete: "Na razgovor sam pozvana od Šljivančanina. Koliko točno ima ranjenika u bolnici i koliko osoblja i gde se nalaze branitelji Vukovara. I pitao me je i gde je Jastreb. U tom trenutku imala sam popis ranjenika iz bolnice, koji sam ranije sačinila i koji sam predala Međunarodnom crvenom križu". Ja iz ovog svedočenja ...

prevodioci: Molimo advokata da ponovi?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, traži se od vas da usporite i da ponovite pitanje.

ADVOKAT LUKIĆ: Da. Hvala časni Sude.

prevodioci: Ne sve, samo od dela "gde su branioci Vukovara".

SUDIJA PARKER: Onaj paragraf o braniocima Vukovara.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da. Znači, ponoviću celu rečenicu: "Na razgovor sam pozvana od Šljivančanina. Koliko točno ima ranjenika u bolnici i koliko osoblja i gde se nalaze branitelji grada Vukovara. I pitao me je i gde je Jastreb. U tom trenutku imala sam popis ranjenika iz bolnice, koji sam ranije sačinila i koji sam predala Međunarodnom crvenom križu". Moje pitanje je da li je moguće da ste... da li je moguća i ova solucija, kako ste opisali u tom predmetu Kadijević, da ste vi uveče u Negoslavcima Šljivančaninu dali ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne. Nisam ništa tada ja nosila u Negoslavce, niti sam imala poseban neki popis, ja da sam dala to veče Šljivančaninu. Ja sam dala prije toga naveče, u mojoj kancelariji, prije nego što sam odvežena u Negoslavce, taj popis Borsingeru. I Šljivančanin je uzeo sve ostale ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Znači, kad ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ostale spiskove, ali ne ja da sam nosila, da sam imala, da sam nosila sa sobom u Negoslavce. To nisam.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Znači, tvrdite onako kako ste posvedočili, u oktobru se to odigralo ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Idemo dalje. Sad ću vas pitati isto par pitanja o sastanku u gipsaoni, gipsari 20, jer ste i o tome svedočili i davali izjavu. Vi kada ste svedočili pred ovim Sudom, a o tome ste pričali 27. oktobra na stranici 692, kao i u unakrsnom ispitivanju 31. desetog na stranici 868, vi ni jednom od tog dela svedočenja niste pomenuli činjenicu da li ste vi bilo šta govorili na tom sastanku. Da li se sad sećate, ja vas pitam, da ste vi nešto tada isto govorili na tom sastanku u gipsaoni?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne. Ja se ne sjećam da sam išta govorila, jer nisam bila u prilici da govorim. Govorio je Šljivančanin.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Sad ćemo da pogledamo kako ste to opisali na stranici 63 kanadskim istražiteljima. ERN broj 0059-6256. Ovo je audio zapis iz 1993. godine. Sredinu čitam, stranice: "Došao je", jeste li našli gospođo Bosanac?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Nisam još.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: 63. stranica.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: "Došao je major Šljivančanin i rekao da sazovem sve kirurge u jednu sobu gdje možemo imati sastanak i doktore koji brinu za pacijente. Došli smo u prostoriju. Ja sam poslala sestru po sve doktore i došli smo u jednu sobu koja je bila prije rata gipsaona. Tu je bilo nas jedno oko dvadesetak i bilo je jedno pet do šest ljudi u uniformi. To je maslinasto zelena uniforma, to je nekadašnja uniforma JNA. A recimo, major Šljivančanin je imao maskirnu kao što ima naša vojska. I on je rekao da su to lječnici Vojno medicinske akademije u Beogradu, koji će sada preuzeti bolnicu, jer od sada je bolnica pod komandom Jugoslovenske narodne armije. Onaj doktor Ivanković Mladen koji je bio šef Kirurgije prije, je rekao da on odmah prelazi da radi u bolnici pod komandom Jugoslovenske narodne armije. Ja sam rekla da ova bolnica više ne može raditi, da se moraju svi pacijenti iz nje evakuirati, jer je potpuno uništена i da zapravo treba da čekamo Međunarodni crveni križ i evakuaciju. Major Šljivančanin je rekao da treba da predamo pacijente ovim vojnim lječnicima, jer će oni biti odgovorni za evakuaciju i da ja tu više nisam potrebna, da se vratim u svoju kancelariju. Onda su me vratili tamo i taj kapetan je i dalje sjedio unutra." E sad, iz ovoga dva pitanja. Da li vam ovo osvežava pamćenje da ste vi ipak uzeli dijalog i rekli ovo šta ste izjavili Kanadanima? To je moje prvo pitanje.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Može biti da sam to rekla na tom mjestu ili na nekom drugom. Ne mogu se sada točno sjetiti. Ali taj sastanak je tako izgledao, da smo mi svi tamo došli i doktori su došli i ja sam došla. Stajali smo tamo i major Šljivančanin je držao govor. On je govorio, ne mogu sad reći koliko, ali je govorio da je, opet, jugoslavenska vojska oslobođila Vukovar, da će se sad ponovo uspostaviti redovno stanje, da će "VMA" preuzeti bolnicu. Ja... Može biti da sam ja tada rekla da je to

nemoguće, da se mora evakuacija napraviti, jer je bolnica srušena, jer vlada gangrena, jer nema vode, nema struje. Ali ne vidim šta je sad tu bitno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja neću da govorim da li je tu nešto bitno ili ne. To je stvar moje ocene. Ja hoću samo da vam podsetim, jer vi ste posvedočili šta je on pričao tad. Ja vas sad pitam, sad kada sam ovo predočio... da l' ste vi to rekli ili ne, to je opet možda meni trenutno manje važno. Da li se sećate da je on tada rekao ovo što ste izjavili Kanađanima, "da trebate da predate pacijente vojnim lečnicima, jer će oni biti odgovorni za evakuaciju"? To ste izjavili 1993. godine.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne. On je rekao da bolnicu preuzimaju stručnjaci Vojno medicinske akademije. Ja se ne mogu sjetiti da je tada spominjana evakuacija. Da li sam ja to... verovatno da sam rekla 1993. godine, mada je ovo transkript intervjuja, ja to sada ne mogu reći, ali je činjenica da je on tada rekao da će stručnjaci Vojno medicinske akademije preuzeti bolnicu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: A kažite mi možda da li vam je kasnije neko od vaših kolega, doktora, u Mitrovici, kad ste bili, ako ste imali priliku da se vidite s njima ili kasnije, da li vam je pričao, pošto ste vi rekli da ste odvedeni u vašu kancelariju, da li ste čuli da su ti lekari, koji su tu bili, kako ste sami rekli, "njih pet, šest, sedam", da su oni išli kroz bolnicu tog jutra i pregledavali neke pacijente? Da li vam je to možda rekla Kolesar Biba ili neko od osoblja? Sećete li se toga?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa ne mogu se sada više toga sjetiti, ja se sjećam da sam imala neke u to vrijeme informacije o tome da su prolazili, gledali pacijente, ali ne mogu se sjetiti ko mi je rekao točno i što o tome.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Ja bih vas molio, ako se sećate, ko je od lekara, da kažem, srpske nacionalnosti, tada bio na sastanku. Da li je bio pored... Pomenuli ste Ivankovića, da li se sećate doktora Stanojevića ili možda još nekog od tih lekara koji je bio na tom sastanku?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa ja prepostavljam da su bili oni, ali ne mogu se sada sjetiti točno ko je sve bio. Ali mislim da su bili. Ja prepostavljam da jesu. Ne znam sigurno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li se sećate možda doktora Manojlovića?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Mislim da je bio, ali nisam sigurna.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Ići ćemo sada na još jednu temu, vezano za ovo šta ste svedočili i danas, a i opet za ove vezane za ove dokumente, izjave ovim kanadskim istražiteljima i u predmetu Kadijević. Ovako, vi ste i sada potvrdili da je po vama, pored tih lica za... tako ste svedočili i ja mislim i 25. oktobra, da je za evakuaciju ukupno, po vama, bilo oko 700 ljudi, tako ste rekli, uključujući i bolničko osoblje, porodice, lica koja su pratioci i bolesne i ranjene. Te liste za evakuaciju koje... Znači, sad govorimo o tom fizičkom papiru, liste koje je uzeo Borsinger i koje je uzeo Šljivančanin, te liste vi niste dostavili Zagrebu, gospodinu Hebrangu?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kada ste svedočili ovde, u oktobru mesecu, pa pošto je to trajalo više dana, vi ste rekli da su imali popis gde ko želi da ide od tih ranjenika i bolesnih. Da li je to bilo na tim dokumentima, na tim listama? Da li ste tu konstatovali gde ko želi da ide?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne mogu se sada točno sjetiti fizički kako je to izgledalo, ali znam da smo pitali točno gdje ko želi da ide, jer bilo je ljudi koji su rekli ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: To ste rekli, da ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Kojima je svejedno. Ne mogu se sjetiti fizički kako je taj popis izgledao, baš da li je pisalo kod svakog imena gdje ko želi.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Da li ste vi tada, 18, na primer, odnosno tih dana kada ste usmeno, prepostavljam, telefonom javljali Hebrangu te podatke, kako ste i objašnjavali u glavnom svedočenju, da li ste tada znali, na osnovu te činjenice gde ko želi da ide, da oko 50 pacijenta želi da ide za Srbiju? Da li ste tu brojku imali negde u svojoj memoriji tada?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa ne mogu baš tu brojku da se setim, ali znam da su neki rekli da žele da idu u Beograd, odnosno u Novi Sad. Ali ne mogu brojke da se sjetim.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Hajde da apstrahujemo brojku, ali u svakom slučaju, lica koja su izjavila među pacijentima ili medicinskim radnicima, mislim pre

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

svega na pacijente i ranjenike i bolesne, ta lica niste uključili da idu ovim konvojem za Hrvatsku. Prepostavljam, oni nisu bili u toj brojci koja ide ka Hebrangu, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa ne mogu ja sad to točno reći. Ja znam da sam ja stalno vodila evidenciju koliko ima ranjenih, koliko ima bolesnih po kojim odjelima, ali ja ne mogu sad točno reći koliko je bilo tih koji ne žele u ostali dio Hrvatske ići. Ne mogu sad to. Mislim, krivo bih rekla sada ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Nemojte ništa u šta niste sigurni ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Još jedan me interesuje segment vašeg svedočenja, a to se nadovezuje na ovu temu koju ste danas u glavnom ispitivanju gospodinu Mooreu i nama pričali, a to je ta evidencija ranjenih i bolesnih. Ja ču sada da vam pročitam šta ste vi u vezi te kompjuterske evidencije izjavili kanadskim istražiteljima. To ste na stranici 21 prvi put pomenuli. Za Tužilaštvo 0059-6214. Ovako ste rekli tada... Jeste li našli stranicu 21?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: "Taj kompjuter je bio spojen sa centralom u Zagrebu i svakodnevno je slano izvješće. Na ovom mjestu sada, na Medicinskom fakultetu takođe postoji ta baza podataka koja je redovito stizala do 6. novembra, tako da posle toga je ta veza zbog razaranja pukla i posle 6. novembra nemamo nikakvih podataka ovde u Zagrebu, tko je poginuo, a tko je ranjen." Je l' tako piše?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da, tako piše. Ali mislim nemamo podatke na tom mediju, ali mi smo faksove i dalje slali.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Evo, pogledajte sada stranicu 54, ista tema. 0059-6247. "Kompjuter je također bio u toj mojoj kancelariji, ali već dugo nije radio. Od 6. novembra nije radio. Svi ovi ranjenici koji su ležali u bolnici kao hospitalizirani, dobili su svako po jednu bjelu najlon vreću u kojoj je bila njegova povjest bolesti, temperaturna lista i tako dalje." E sad, ono što ste svedočili danas, vaša tvrdnja je da se kompjuter ili pokvario ili je puko sistem veza, da ste vi to onda dalje kucali, ja tako shvatam ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Je ...

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Svkodnevno ili svaki drugi dan, nije bitno, slali putem faksa to u Zagreb, Ministarstvu zdravlja. Je l' sam dobro shvatio vaše svedočenje?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: I do kada ste slali te izveštaje u Zagreb?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ja sad ne mogu se točno sjetiti datum koji je to bio, ali to je bilo vjerojatno negdje oko 12. ili 13. novembra, kad sam ja zadnji put uopće bila tamo u tom štabu kod Jastreba, odakle se moglo to jedino slati. Ali ne mogu sada opšte se sjetiti točnoga datuma.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Možemo li da kažemo u odnosu na 18. novembar, kada je pravljen Zagrebački sporazum i kako ste rekli, tih dana ste već telefonom Hebrangu znači slali informacije koje su potrebne za organizaciju evakuacije, u odnosu na taj dan, koliko dana pre toga ste vi definitivno prestali da šaljete i faks poruke u Zagreb o stanju bolesnih? Ja ču vas podsetiti još, vezano za to da ste vi ovde izjavili, od 18. nije bilo novih ranjenika u bolnici, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne, ne ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: To ste izjavili ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne, nije. Zadnji su bili primljeni 15. To je bio petak, da li je bio još ko u subotu, ne znam. U ponedeljak, 18. ponovo je operirana jedna mala koja je ranjena u petak, Vidić Sanja, ali nije bilo više novih u bolnici. Za dalje ne znam, ali u bolnici ne. Pa ne mogu se baš točno sjetiti. Možda jedno tjedan dana prije toga da više nismo mogli slati faksove. Ne mogu sada se sjetiti točnog datuma. Samo da smo ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: A da li ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Telefonom komunicirali ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da vas pitam sad. Da li taj datum može da bude onakav kako ste svedočili u oktobru, da od 6. novembra, kad je pukla veza, vi niste slali više ni faksove, ni ništa od trenutka.... Taj datum u svim svojim izjavama vezujete za 6. novembar, kao datum kada više niste imali komunikaciju sa Zagrebom ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa imali smo mi faks, ali ne znam ja točan datum. Ja mogu sigurno samo posvjedočiti, dok se ne bude vidjela ta evidencija točna u

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

Zagrebu šta ima od tih faksova. Ja sad, trenutno, jedino što mogu reći, da imam tu ove apele moje, kad sam ja tu zadnje slala baš faksom. One zadnje sam slala telefonom poruke, a baš faks zadnji kada sam ja poslala, taj datum mogu pogledati malo. Ovdje imam 9. jedanaesti, novembar. Ovo već nije potpisano. Znači, može biti da je to zadnje kad sam ja slala, recimo, apel kad sam slala zadnji slala, ima 9. novembar, koji je potpisana na memorandumu, kad nije išlo preko telefona.... 9. novembar, recimo, mogo bi biti taj datum, ali nisam to sigurna.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. E sad, moraću opet da vas vratim na ovo što smo danas čuli, jer se ono meni u mnogoj meri razlikuje od onoga što sam čuo od vas 31. oktobra, a baš u vezi tih izveštaja i činjenica šta se nalazi u Zagrebu. Vi ste danas posvedočili i svi smo svežeg pamćenja i čuli ono što ste danas rekli. Sad ću vam pročitati šta ste izjavili ovde pred ovim istim Sudom 31. oktobra, stranica 863. Ovo sam vam ja postavljao pitanja, ja mislim. Pitanje: "Kada ste tačno počeli sa slanjem tih izveštaja?". Odgovor: "15. avgusta". Pitanje: "Dnevno?". Odgovor: "Da". Pitanje: "Takođe ste u petak svedočili da kada ste stigli u Zagreb i kada ste konačno bili oslobođeni, da ste bili u prilici da pogledate neke od izveštaja koje ste prethodno bili sačinili. Da li ste to zaista i uradili i gde? Na koji se period to odnosi?". Odgovor: "Avgust, septembar, oktobar, sve do 6. novembra". Pitanje: "Da li ste nastavili sa slanjem izveštaja i posle 6. novembra?". Odgovor: "Da, ukucavali smo ih u kompjuter, a onda smo odštampane primerke slali takođe. Međutim, nikada nisam videla kada su oni stizali". Pitanje: "Da li ste pitali gospodina Hebranga ili nekog drugog ko je bio zadužen znači za ta dokumenta zašto ni drugi izveštaji koji su slati posle 6. novembra nedostaju?". Odgovor: "Oni su rekli da je došlo do prekida u komunikacijama, da su se veze prekinule posle tog datuma i da izveštaji putem kompjutera više nisu mogli da stižu. A to je isto važilo i za odštampane primerke, dakle za one koji su bili namenjeni Stožeru obrane, Ministarstvu unutrašnjih poslova i Crvenom križu. Sve je to ostalo u bolnici. Nije mi poznato da je bilo ko odneo ta dokumenta. Mislim da su sva ta dokumenta ostala u bolnici". Pitanje: "A kako su se slali štampani primerci, faksom?". Odgovor: "Da, faksom". Pitanje: "U Ministarstvu zdravlja ne postoji niti jedna jedina kopija posle 6. novembra, međutim, tamo postoje apeli, žalbe?". Odgovor: "Da. Apeli se nalaze tamo, jer je neka žena koja je radila sa Posmatračkom misijom Evropske zajednice sačuvala", i tako dalje. Gospođo Bosanac, na moja pitanja pre nekoliko meseci, vi ste govorili da iza 6. novembra nije bilo izveštaja i da ste takav podatak dobili u Ministarstvu zdravlja. Danas čujemo ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Nisam ni onda. Pa evo sad ste i sami pročitali da mi smo pisali izveštaje, da nismo preko kompjutera mogli, ali da smo slali faksom. Ali ne vidim uopće šta je tu sada kontradikcija. Šta vam tu nije jasno?

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da je... Da ste... Ja sam vas pitao da li ste pitali gospodina Hebranga gde su ti izveštaji nakon 6. novembra i on vam je odgovorio da je došlo do prekida mreže i da tih izveštaja nema. Sad vas pitam ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ma niste vi to dobro uopće protumačili. Kako to mislite da tih izvještaja nema. Mislim, ja znam ono šta smo mi slali, točno do kog datuma, ne znam. To sam rekla. Znam da smo slali izveštaje i putem kompjutera i kasnije putem faksa i telefonom, a točno koji postoje do kog datuma, ne mogu vam ni sada reći i ne znam zašto na tome inzistirate, stvarno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Samo zato što sam stekao utisak da ste danas tužiocu u pogledu informacija koje ste dobili od gospodina Kostovića, dali drugačiji odgovor, pa sam zato odlučio da ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne, nisam. To je možda samo sa druge točke gledišta. Ali činjenica jeste da oni imaju tamo tu bazu podataka, koju su nam dali 1997. godine iz koje mi sad crpimo i da pokušamo doći do informacija o ljudima koji su ranjeni 1991. godine, jer ni na jedan drugi normalan način nismo u stanju ni preko ovog Suda, ni preko Ministarstva vanjskih poslova, ni preko Crvenog križa doći do original medicinske dokumentacije. I mislim da bi bilo u redu i znak jedan humanitarnog pitanja da se ta dokumentacija vrati u vukovarsku bolnicu, jer nema razloga više da se ne znam gdje u Beogradu čuva zabarikadirana, tako da mislim da je to bezveze.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Verica Graf je osoba koja je, kako sam ja shvatio po vašem svedočenju, bila lice koja je unosila te podatke u kompjuter, je l' tako?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: U većini slučajeva da. Mada nije isključivo ona.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ona je dala takođe određenu izjavu vlastima Hrvatske i rekla da je kompjuter uništen 14, 15. oktobra 1991. godine. Da li znate nešto o tome ...

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Možda ja imam pogrešan podatak?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne, mislim da to nije točan podatak. Možda je htjela reći da je imala prekid veza. Ali nije točno, kompjuter je preživio i ostao kod mene u uredu. I poslje sam ga ja vidjela u intervjuu tog doktora Stankovića u "Ilustrovanoj politici" gdje točno gleda u taj isti kompjuter.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Još ću vas pitati samo za jednu osobu, a to je proizšlo zaista iz istog ovog seta dokumenata koje smo dobili 22. decembra, pa smo između ostalog, tada dobili i izjavu doktorke Sadike Biljuš. Neću vas pitati ništa o njoj, ali ću vam postaviti sledeće pitanje, odnosno vezano za njeno svedočenje. Ali ću vas pitati sledeću stvar. Da li vam je poznato bilo da je doktorka Sadika Biljuš tokom tih dana u Vukovaru vršila neka snimanja video kasetama, nekih stvari?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato šta je bilo s tim kasetama?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Nije.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: A šta je snimala?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa snimala je, ja se sjećam, mislim da sam vidjela da je snimala prijem nekih ranjenika u tu ambulantu, ali ne znam točno šta je sve snimala. Nisam ja gledala te kasete.

ADVOKAT LUKIĆ: Dobro. Poštovani Sude, ja nemam više pitanja za ovog svedoka. Kao što je rekao gospodin Vasić, kada budemo dobili ono šta očigledno predstavlja neku bazu za našu dalju analizu ovih dokumenata, onda ćemo se izjasniti u pogledu da li će neko drugi biti podoban da nam odgovara ili možda eventualno ponovo gospoda Bosanac. Ali za ove dokumente sve koje sam ispitivao već, koje smo dobili po Pravilu 68, ja sam završio sve.

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, izvolite.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC MOORE

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Doktorko, vas su pitali o kontaktima sa Zagrebom. Spomenut je datum 6. novembar i rečeno je da je tada došlo do prekida kompjuterskih veza i izgleda da ste vi onda rekli da ste na druge načine slali podatke, faksovima i kontaktirali Zagreb drugim metodama. Da li je to tačno ili nije?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Točno je.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A sada molim vas lepo uzmite našu plavu fasciklu, i da pogledamo, na primer, prvu, ili možda čak i drugu stranu. Ovde vidimo datume. Prvo datume ranjavanja, to je treća kolona. Da li vidite to?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ako onda pogledate 13 redova niže... Nuštar. Da li to vidite? 20. jedanaesti. A ako pogledamo 25., 26. i 27. red, vidimo 15. novembar i 16. novembar. Imamo ovde nekoliko datuma iz novembra. Kako to da se ovi datumi nalaze u ovoj tabeli, ako je došlo do prekida komunikacija. Da li možete Sudu da objasnite kako se to dogodilo? Kako to da je Zagreb znao tih dana za te materijale?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Pa možete sada gledati ovu kolonu: "Datum unosa", pa ćeete vidjeti. Recimo, Nuštar se nalazi blizu vinkovačke bolnice. Vjerojatno je iz Vinkovaca dobio podatak o tom ranjavanju 20. jedanaestog u Nuštru, jer vidite da je tu datum unosa podataka 24. jedanaestog 1991. godine. To je već bilo kada je Vukovar pao i kad su svi odvedeni iz vukovarske bolnice. Točno odakle... gdje je upisan taj podatak i gdje se to dogodilo, tek možete dobiti točno, opet ponavljam, ako tog pacijenta isprintate kao što je u ovom velikom dokumentu isprintano i imate točno podatak gdje je bio ranjen i gdje je i od koga izršen, kog datuma ...

ADVOKAT LUKIĆ: Prigovor časni Sude ...

SVEDOKINJA BOSANAC: Unos podataka.

ADVOKAT LUKIĆ: Časni Sude?

SUDIJA PARKER: Da, gospodine Lukiću.

ADVOKAT LUKIĆ: Svedok je davao odgovor, nisam htio da prekidam, ali mislim da je ovde kroz pitanje gospodina Moorea. 77. strana, 10. red ipak nešto sugerisano svedoku

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

što je sam svedok potvrdio da ne zna. Ovde je suštinski važno, ne to kako je Zagreb znao, nego kada je Zagreb znao za taj dokument. I ne može iz ovoga da se izvuče da je Zagreb znao za ranjavanje u tom trenutku, već samo da je znao. I o tome treba da dobijemo dokumente tek, pa da se izjašnjavamo o toj činjenici kada su ti dokumenti u Zagrebu bili dostupni.

SVEDOKINJA BOSANAC: Pa imate ovdje u ovoj šestoj koloni ...

SUDIJA PARKER: Izvinite doktorko. Ne vidim nikakav problem, gospodine Lukiću. Žao mi je, ali ne vidim problem u vezi sa ovom linijom ispitivanja. Ovde se traže informacije. Ne sugeriše se odgovor. A to je takođe relevantno za ranije ispitivanje. Jedno sasvim očigledno pitanje. Ukoliko je zaista došlo do prekida komunikacija, ranije, u novembru ili još ranije, kako to da je došlo do beleženja informacija kasnije. Ukoliko to bude bacilo neko drugo svetlo na to, u redu. Ako ne, onda ćemo da ostanemo jednostavno pri ovom odgovoru. Izvolite, nastavite gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Doktorko, molim vas pogledajte, mislim da vidite ovde za 15. novembar 1991. godine, 16. novembar 1991. godine, Vukovar nedostaje dijagnoza. Da li vidite to?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da, vidim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, moje pitanje je ovako. Ako su komunikacije bile uništene, kao što vam je rečeno, u potpunosti uništene, kako to da ovde nalazimo ove zapise za 15. i 16. novembar, koji se odnose na Vukovar?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Opet moram reći, ako pogledate u kolonu iza "dijagnoza", onda ćete vidjeti da su datumi unosa tih podataka da je neko bio ranjen 15. ili 16. novembra, da su ti podaci unosa 15. trećeg 1992. godine, znači naknadno. Vjerojatno je da su ovi podaci... ti su vjerojatno bili negdje ranjeni, ali nisu bili od nas dati podaci u Zagreb, nego preko nekih drugih službi, kao što sam već ranije rekla, ili preko policije ili preko Crvenog križa. Jer za svakog pojedinačnog mogu, ako želite, analizirati i reći, ako otvorimo taj fajl i vidimo točno gdje je taj stradao i od koga je došao taj podatak.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ne bih htio da trošimo mnogo vremena. Vidite, ovde je iznešena tvrdnja da je vaš kompjuter prestao da radi 6. novembra i da posle toga niste

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

imali mogućnosti da kontaktirate sa Zagrebom. Sve što ja sada pokušavam da učinim, jeste to da ako kratko pogledamo ovaj dokument, tamo gde vidimo datume ranjavanja, pokušavamo da ustanovimo da li su možda beleške za te datume unešeni ipak kao posledica vaše direktnе komunikacije telefonom ili faksom. Dozvolite mi sada da vam skrenem pažnju na peti red odozdo. To je 11. novembar 1991. godine. Pa ako pogledate datum unosa, to je 19. novembar 1991. godine. Da li vidite to?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A ako onda okrenete stranu, negde oko sredine strane, opet vidimo neke beleške za novembar. Jednostavno vas pitam da li možete da nam kažete da li su možda neke od tih beležaka unešene na osnovu telefonske ili faks veze posle 6. novembra?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da, moguće je. I ne samo nakon 6. jedanaestog. Nije islučivo ni do 6. novembra slano kompjuterskom vezom, nego je slano i faksom. Za sve to... Za svaki dan postoje spiskovi koji su slani faksom. Ne mora biti da je samo kompjuterom, jer je slano i faksom iz policije, iz Štaba obrane, osim što je slano kompjuterski iz bolnice, dok je on radio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Imam samo još tri teme. Prvo, kanadski transkripti. Moj uvažni kolega, gospodin Lukić postavljao vam je pitanja o tome da u Kadijevićevom transkriptu стоји tvrdnja da ste vi spiskove dali Šljivančaninu kad ste otišli u Negoslavce. A sad vas molim da pogledate kanadski transkript. Da vidimo koja je to strana... 0059-6194. Ono šta sada tražim je stranica koja počinje na 6.251 na engleskom. Broj 58 стоји u donjem desnom uglu strane. Dakle, to je pri dnu stranice s desne strane, broj 58. Na vrhu stranice стоји: "Prevodilac: Ali gospođa Šarlota koja ovde radi verovatno o tome nešto zna". Da li ste pronašli tu stranicu?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Zatim, idemo niže, oko pet pitanja dalje gde prevodilac kaže, čini mi se da se to odnosi na Negoslavce: "Pitala sam gde je pukovnik Mrkšić?". Da li vidite to?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Čitaću to na engleskom, nastojću da čitam polako: "I major Šljivančanin mi je rekao da je on premešten na drugi zadatak. Želim da

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

razgovaram sa vama, i čekala sam da čujem o čemu on želi da razgovaramo. On me je pitao: Doktorko, gde su pripadnici Hrvatske vojske? Ja sam rekla da ne znam. Kako to da ne znate? Rekla sam da ne znam", i posle toga kažete da ste dobili uputstvo od ministra da tokom evakuacije Hrvatska vojska verovatno ne sme da bude prisutna tokom evakuacije, a da tamo neće da bude prisutna ni Jugoslovenska narodna armija, nego da će samo da dođu kamioni s vozačima i da će evakuaciju da sprovede Međunarodni crveni krst i posmatrači Posmatračke misije Evropske zajednice. On je opet insistirao, govorio: "Šta mislite kad kažete da ne znate gde su pripadnici Hrvatske vojske? Nemoguće je da tu nema vojske". I sad da to malo rezimiram, a moje uvažne kolege mogu da mi protivreče ako nisam u pravu. Dakle, da li može da se kaže da vi nikada niste rekli da imate neki spisak? Vidim da se gospodin Lukić slaže. Pa je onda odgovor: "Da". Ako može, idemo dalje ...

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, da li smo dobili odgovor od svedokinje?

TUŽILAC MOORE: Ja sam video klimanje glavom i smešak. Izvinjavam se.

SUDIJA PARKER: Možda bi za transkript bilo bolje kada bismo dobili pravi odgovor umesto klimanja glavom i smeška.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li je to tačno doktorko Bosanac?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Točno je da u tom trenutku nisam imala nikakvi popis, kad sam bila u Negoslavcima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I na kraju pitanja koja vam je postavlja gospodin Borović o vašem razgovoru i pratećim dokumentima. Samo da ih pronađem. Pokazana su vam dva dokumenta sastavljenih 9. decembra, kada ste se vi nalazili u pritvoru. Da li se sećate toga? To je bilo na Vojnom суду u Beogradu.

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Vidim da ovde стоји da je branilac bio kapetan prve klase, Vladimir Bisković ili tako nekako. Da li ste vi njega ikada ranije sreli? Da li ste ga poznavali?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kada je reč o navodima koji su iznešeni protiv vas u to vreme, da li ste vi tada bili u stanju da negirate, osporite te navode ili da odaberete bilo koga drugog ko bi mogao da vas zastupa da odgovara na te navode, osim ove osobe koja vam je tada dodeljena?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Tada jedan vojni oficir koji je rekao da je sada to u Vojnom istražnom суду postupak, istražni postupak i da sam ja sada pod vojnom istragom, jer sam slala dokumente protiv jugoslavenske vojske i da mogu iznjeti svoju obranu. Ja sam pitala da li ja mogu nazvati ministra Hebranga i pitati za savjet, kakvu obranu ako sam pod istragom ja mogu očekivati ovde u Beogradu. On mi je rekao da je to moguće, ali da u tom slučaju će to potrajati nekoliko dana. A ako pristanem da dobijem branitelja po službenoj dužnosti, možda će to biti završeno još danas, i onda ću vrlo brzo moći ići za Zagreb. Ja sam tada rekla: "Naravno", da onda pristajem na tog branitelja, odnosno da se mogu i sama odbraniti. Ja sad moram ovdje reći da je tada bilo govora samo o mojim apelima i mojim faksovima od kojih sam neke originale imala u torbi tada, prilikom moga privođenja, a da sam prvi put na ovome tu suđenju, u oktobru prošle godine, čula da se u kontekstu toga spominje istraga u vezi lječenja ovih nekolicine srpskih vojnika. Tada, u tom trenutku, kad sam ja bila u pritvoru, u Vojnom istražnom суду u Beogradu, nijedom riječju to nije pomenuto. I taj branitelj po službenoj dužnosti mi je rekao, ja sam ga tada zamolila, između ostalog, da obavjesti i mog rođaka koji je bio vrhovni vojni sudac u Beogradu prije rata. On je rekao da to neće biti nužno, jer da sigurno neću biti optužena, jer se radi o verbalnom deliktu. Niti ni jednim slovom, ni riječju nije ništa rečeno u vezi ovog što je sad govorio gospodin Borović tada u Vojnom istražnom суду. A i na prošlom suđenju, u oktobru prošle godine, kad sam ovdje bila kao svjedok, prvi put sam vidjela informaciju o tome i službenu žabilješku koja je učinjena u decembru, kasnije ili u 1992. godini, ne znam više točno, koje je tek bilo naknadno, iza toga kad sam ja bila razmjenjena, odnosno oslobođena iz Beograda.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Da onda zaključimo ovako. Kada ste vi, po svemu sudeći, potpisali ovaj dokument, da li ste znali da on sadrži navode protiv vas u vezi sa nečovečnim postupanjem prema ljudima u vašoj bolnici?

SVEDOKINJA BOSANAC – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC MOORE: Hvala. Nemam više pitanja.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA PARKER: Doktorko, ja sam eto, sad ponovo u situaciji da vam kažem da smo vam zahvalni što ste se vratili ovamo da svedočite i zahvalni smo na pomoći koju ste nam pružili. Međutim, još uvek ostaje otvoreno pitanje da li je ovo i kraj vašeg svedočenja ili nije, u zavisnosti od toga šta će da se zaključi na osnovu dokumenata koji bi trebali da dođu iz Zagreba. Predstavnik Tužilaštva kasnije će da bude sa vama u kontaktu, ukoliko se dogodi da bude potrebno da vi ponovo dođete ovamo. Međutim, nadajući se da to neće da bude potrebno, ja želim da vam se zahvalim i sada možete da se vratite kući. Pre nego što završimo sa radom za danas, gospodine Moore, dva dokumenta o kojima ste vi razmišljali, a koji su bili označeni za identifikacija, brojevi 345 i 346, da li ste sada u mogućnosti da kažete nešto u vezi s njima?

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, svedokinja je rekla da je potpisala te dokumente, objasnila je i kako ih je potpisala i mi se nećemo da se usprotivimo da se to uvrsti u spis, naravno, u kontekstu odgovora svedokinje.

SUDIJA PARKER: U redu, uvrštava se u spis.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Još se postavlja pitanje da li drugi dokument treba da bude pod pečatom. To je detaljan spisak pacijenta i njihovih dijagnoza.

TUŽILAC MOORE: Ovaj veliki dokument da, on bi trebalo da bude pod pečatom. Mislim da smo o tome obavestili Sekretarijat.

SUDIJA PARKER: Hvala.

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude.

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, izvolite.

ADVOKAT VASIĆ: Mislim da je Odbrana malo u nedoumici. Malopre smo raspravljali o dva dokumenta sa identifikacijom 345 i 346. Mislim da su to ovi dokumenti koje je gospodin Borović predložio da uđu u spis, barem po odgovoru mog uvažnog kolege.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA PARKER: Da.

ADVOKAT VASIĆ: A što se tiče dokumenata koje je gospodin Moore predložio, oni su još uvek MFI, dok ne dobijemo dokumentaciju iz Zagreba. Je l' ja to dobro razumem?

SUDIJA PARKER: Dva dokumenta koja je gospodine Borović želeo da uvrsti u spis kao dokazne predmete, Tužilaštvo je prvo želelo da to razmotri. Zbog toga su oni bili obeležni za identifikaciju. Tužilaštvo ih je sada razmotrilo i više se ne protivi njihovom uvrštenju u spis. Zato dokumenti koji su uvršteni za identifikaciju, dokument pod brojem 345 je sada dokazni predmet broj 345, a dokument označen za identifikaciju pod brojem 346 sada je dokazni predmet broj 456 pod pečatom. Gospodine Moore je pokušao sve što je mogao, ali gospodin Borović je na kraju ipak uspeo.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Vi ste u pravu, ja sam pogrešio, što nije neobična situacija, gospodine Vasiću. Pomešao sam brojeve. Znači, brojevi 347 i 348, pod pečatom, sada su u spisu kao dokazni predmeti.

ADVOKAT BOROVIĆ: Časni Sude... Izvinite ...

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Dokazni predmet broj 348 nije pod pečatom. Dokument o kojem sam ja govorio je onaj dokument koji još čekamo od gospodine Moorea, a to je u stvari 346. Izvinjavam se svima što sam pogrešio. Mislim da je sada stvar rešena. Sada završavamo sa radom. Nastavljamo sutra u 9.00.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje